

Krislaivis

Shaw Pasiekė 93-jis Metus.
Graži Puošmena.
Dipukas, Kuris Žudė . . .
Ilgainiui Išaiškės.
Rašo R. MIZARA

Darbo Zmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 172

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Liepos - July 28, 1949

Metai XXXIX.

Dienraščio XXXI.

Anglų rašytojas George Bernard Shaw atšventė savo 93 metų amžiaus gimtadienį.

—Mirtis, kuri beldžiasi į mano duris, nėra nekviestas svečias . . . — sakė rašytojas vienam spaudos korespondentui.

—Ka tamsta darytumėt, jei būtumėt Britanijos diktatorius? — klausė jo tas pats korespondentas.

—Veikiausiai pasisūčiau, panašiai, kaip Neronas,—atkirto Shaw. — Bet kodėl tamsta tokius durnus klausimus statote? . . .

Galimas daiktas, kad dramaturgui Shaw'ui jau nusibodo gyventi.

Bet kultūringasis pasaulis trokšta, kad Bernard Shaw gyventų ir gyventų dar ilgiausius metus.

Tokie žmonės, kaip George Bernard Shaw, yra kultūringo pasaulio kostiume skaisčiai blizganti puošmena.

Kad ir senas amžiumi, Shaw dar vis jaunas savo sieleje ir jis atsiliepia į kiekvieną svarbesnį klausimą, kilusį bet kurioje pasaulio dalyje.

Praėjusių metų spalio mėnesį George Bernard Shaw pasmerkė inkvizitorius, pradėjusius inkvizuoti "12-ką apaštalių" — 12-ką komunistų New Yorke.

Niujorko žmonės šiuo metu daug kalba apie orą!

Na, bet jis ir pasivilino šiemet!

Per du mėnesius tęsėsi nuolatiniai karščiai ir galo jiems dar vis nesimato.

Oras — ne oras,—o gyvenimas eina savo keliu.

Kituose miestuose karščiai nei Niujorke, bet ar ten žmonės negyvena?

Dažnai mes išsivaizduojame blogiau negu tikrovėje esama.

L. Jonikas Vilnyje rašo, jog "neseniai atvykęs Chicagoje dipukas sutinka pirmiau čia atsiradusį buvusįjį Lietuvos pilietį S. Pažįsta, jog tai tas pats, kuris nacių okupacijos metu pats žudė ir naciams gelbėjo žudyti žydus ir komunistus.

"Sakau: Ko tyli? Kodėl nepraneši atitinkamiems organams? Naujasis atvykęs paaiškina:

"Jei pats būtum pagyvenęs jų kontroliuotą DP stovyklą trejus-ketveris metus, suprastum, kodėl priverstas esu tylėti . . ."

Brooklyne vienas dipukas kadaise didžiavosi:

—Žinau viena Dievo Paukštelį, gyvenanti Brooklyne, kuris yra "nudėjęs" Lietuvoje nemažiau 20 asmenų. Bet jo pavardės nepasakysiu . . .

Kad tokios rūšies Dievo Paukštelis yra, nieks negali užginčyti. Jie mokėjo "dalykus taip sutvarkyti," kad šiandien kol kas sunku į juos pirštu parodyti.

Tik ilgainiui visa tai iškilis aikštėn. ***

Netenka nei sakyti, kad tos rūšies dipukai didžiai žemina Amerikos lietuvių visuomenės akyse gerų dipukų vardą, — žmonių, kurie nėra nusikalte nei lietuvių tautai neigi žmonių apskritai.

Turime suprasti, jog daugumas dipukų yra žmonės, karo audrų išrauti iš gimtosios jų šalies ir atbloškėti Amerikon.

Šitie žmonės anksčiau ar vėliau pradės numaskuoti tuos, kurie atlikdino žvėriškus darbus.

Senato Bilius Siūlo Bausti Unijas, Esą, Kaip "Trustus"

Peršama Bausti Mainierių Uniją už Įsakymą Dirbti Tik 3 Dienas per Savaitę; Grūmojama ir Kitom Unijom

Washington. — Bankinis Senato komitetas svarstė pasiūlymą, kuris reikalauja naudot prieš darbo unijas tuos pačius Shermano-Claytono įstatymus, kaip ir prieš trustus.

Tą sumanymą rėmė Thurmanas Arnoldas, buvęs federalis apskrities teisėjas ir teisingumo departamento valdininkas.

Arnoldas tvirtino, jog pa-

gal prieš-trustinius įstatymus galėtų būti nubausta ir Mainierių Unija todėl, kad ji įsakė angliakasiams tiksliai 3 dienas dirbti per savaitę. Pasak Arnoldo, tai esąs neleistinas verslo-pramonės varžymas.

Kiti šio sumanymo rėmėjai perša traukti unijas teisman ir už didžiuosius streikus, kuriuos vadina "suokalbais" prieš biznio laisvę.

Monarchistai Nužudė dar 21 Demokratinį Graiką

Athenai Graikija. — Monarcho - fašistai, pagal savo teismo sprendimą, sušaudė dar 21 demokratinį graiką. Teismas apšaukė juos komunistais, kenksimais monarchistų valdžiai.

Graikų Partizanai Žada Palaidot Fašistus

Athenai, Graikija. — Graikų partizanų radijas sakė, jog šią vasarą bus nulemtas jų karas su Graikijos monarcho - fašistais Grammos kalnyne.

"Grammos vėl taps monarcho - fašistų kapinėmis", pridūrė partizanai per savo radiją.

Italijos Valdžia Atmetė Sovietų Protestą

Roma. — Italų klerikalų valdžia atmetė Sovietų protestą, kad Italija įstojo į Atlanto pakta.

Sovietų vyriausybė nurodė, jog Italija taikos sutartyje su Sovietais ir kitais tautininkais pasižadėjo nedaryti karinių sutarčių prieš joki tautininką. Taigi Italija sulaužė taikos sutartį, kuomet ji prisidėjo prie karinio Atlanto pakto prieš Sovietus.

Washingtono Politikieriai Jau Trečią Kartą Slaptai Kuždasi apie Atom-Bombas

Washington. — Sušauktas jau trečias labai slaptas aukštųjų valdininkų pasikalbėjimas su atomine Kongreso komisija. Kuždasi valstybės sekretorius Deanas Achesonas ir visų karinių jėgų sekretorius Louis Johnsonas su ta atomų jėgos komisija, susidedančia iš senatorių ir kongresmanų.

Apie slaptus pokalbius nieko oficialiai nepranešama. Bet suprantama, kad Trumano ministrai ir atominiai komisininkai, tarp kitko, svarsto Anglijos rei-

Šlubuoja Marshallo Planas, Sako Baruch

New York. — Iš Europos sugrįžęs Bernardas M. Baruchas, "prezidentų patarėjas," sakė reporteriams, kad amerikinis Marshallo planas "nelabai gerai" veikia vakarų Europoje.

Baruchas išsitarė, kad kad jeigu Amerika mažiau pinigų duotų vakarinės Europos kraštams, tai gal jie patys geriau darbuotųsi savo ūkiui ir pramonei pakelti.

Baruchas pripažino, jog dolerių laikymas vieninteliu tarpautiniais pinigais smaugia prekybą tarp vakarų Europos šalių. Kartu jis kaltino Anglijos darbininkų valdžią, esą, už gaunamų marshallinių milijonų dolerių "eikvojimą" pramonės socializuoti.

Baruchas taipgi ragino Ameriką daugiau pirkti "negendančių" medžiagų iš vakarinių europiečių, taip kad jie gautų daugiau dolerių.

Draugiški Fašistam Jugoslavijos Sienos Sargai

Belgrad, Jugoslavija. — Pranešama, kad Jugoslavijos Tito valdžia pasiutė draugiškas Graikijos monarchistam divizijas kaip sienos sargus tarp Jugoslavijos ir Graikijos.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Paryžius. — Francijos seimo atstovų rūmas 398 balsais prieš 197 užgyrė Atlanto pakta. Prieš pakta balsavo 186 komunistai ir 11 kitų.

Varšava. — Lenkijos vyriausybė pagrasino kunigams, kad nebarndytų atimt katalikams komunistams sakramentus, pagal popiežišką ekskomunikavimą.

Lenkų valdžia pareiškė, jog popiežius tuo ekskomunikavimu užpuolikiškai kišasi į vidujinius valstybės reikalus.

Washington. — Pilname Senato teisių komitete 7 senatoriai siūlo užgirt republikono Munto policinį bilių prieš komunistus ir kitus kairiuosius. 6 komiteto nariai nesutinka su pasiūlymu.

Teigiama, kad ateinantį pirmadienį Munto bilius bus įteiktas visam Senatui svarstyti.

Pilietinių Teisių Kongresas šaukia pažangiąsias organizacijas tūkstančiais protesto telegramų apipilti Senato komitetą, reikalaujant atmesti tą bilių.

Washington. — Kongresmanų teisių komitetas užgyrė Hobso bilių, kuris reikalauja suvaryti į koncentracijos žardžius tūkstančius sveturgimių komunistų ir kitų kairiųjų, kurių valdžia negali deportuoti iš Amerikos.

Chicago. — 2,000 baltųjų govėda akmenimis daužė ir bandė padegti namą negro Roscoe Johnsono, mokyklos raštininko; mėgino išmušt Johnsoną iš baltųjų apylinkės South Sidėj.

200 policininkų malšino riaušinius, bet neareštavo nė vieno užpuoliko.

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas 273 balsais prieš 116 nutarė panaikinti taksus, imamus už balsavimo teisę federaliuose rinkimuose 7 pietinėse valstijose. Tais taksais atšalinami milijonai negro nu balsavimų prezidentiniuose ir kongresiniuose rinkimuose.

Bet pietiniai demokratai senatoriai ketina vėl užmušti tą sumanymą.

Jau 4 kartus pirmiau per paskutinius 10 metų kongresmanai buvo nutarę panaikinti tuos taksus, bet nutarimas vis žlugo Senate.

Maskva. — Sovietų vyriausybė užprotestavo Jugoslavijos valdžiai, kuri įkalino 31 sovietinį pilietį ir plaka juos ir kitaip kankina kalėjime, nors dar net kaltinimų neišstatė prieš juos.

Sovietai reikalauja tuojau paliuosuoti tuos kalinius.

Tel Aviv, Izraelis. — 400 izraeliečių karo veteranų ir šiaip bedarbių demonstravo, reikalaudami duonos ar darbo. Policija sužeidė 6 demonstrantus, o kitus išblaškė.

Philadelphia. — Pasitraukė Donaldas Hendersonas, CIO Maisto ir Tabako Darbininkų Unijos pirmininkas; pasitraukimu jis pareiškė protestą prieš Tafto-Hartley'o įstatymą, kuris reikalauja, kad unijos viršininkai prisiektų prieš komunistus.

New York. — Pirmiau čia dirbo 30,000 laivakrovių; o dabar tik 10,000 teiguna darbo.

Shady Grove, Florida. — Šerifo vadovaujami baltieji nušovė negra Ernestą Thomasa, apie kuri buvo paskleisti paskalai, kad jis dalyvavęs išžaginime vienos baltos moteriškės.

VĒL SUMUSTA PASAKA APIE TARIAMUS KOMUNISTŲ VADŲ "SUOKALBIUS"

New York. — Ohio valstijos komunistų vadas Anthony Krehmarek liudydamas teisme parodė, jog tai yra melagingas išmislas, būk Komunistų Partija savo mokvklase "suokalbais", slaptai dėsto, kad reikišia nuverst Amerikos valdžią jėga ir prievarta.

Krehmarekas dokumentaliai irodė, jog tose mokvkllose be jokiu slaptųjų dėstoma ta pati politika, kurią komunistai skelbia savo laikraščiuose, viešuose susirinkimuose ir kalbose per radiją, stodami už artimiausius darbo žmonių reikalus, už pilietines teises ir tt.

Prokuroras kaltintojas

McGohev ir teisėjas Meditijos komunistų vadas Anthony Krehmarek liudijima.

Amerika Šaukia Saviškius Bėgti iš Kantonu

Washington. — Amerikos valdžia įspėjo 900 savo piliečių Kantonu ir kitur pietinėje Kinijoje, kad negaišnodami bėgtu iš tų vietų, kol dar ne per vėlu, nes kinų komunistai gali greitai tas sritis užimti.

ORAS.—Karšta giedra.

Kinų Liaudininkai Išiveržė į Čangšą, Užėmė Čučovą

Atakuoja Hengjangą, Paskutinį Tautininkų Atspirties Punktą Kelyje į Kantoną; Nuolat Pirmyn Maršuoją

Nanking, Kinija. — Kinų liaudininkų - komunistų armija apsupo tvirtovišką tautininkų miestą Čangšą ir atakuoja juos pačiame mieste.

Kiti Liaudies Armijos junginiai, žygiuodami linki Kantonu, užėmė Čučov miestą su geležinkelio stacija, 25 mylios į pietus nuo Čangšos.

Liaudies kariuomenė dabar puola Hengjangą, gele-

Nedarbas Prislėgė Naująją Angliją

Boston. — Massachusetts valstijoj jau apie 13 nušimčių darbininkų neturi darbo, kaip pranešė jos gubernatorius P. A. Dever atsilankiusiam Ch. Sawyeriui, Jungtinių Valstijų prekybos sekretoriui. Gubernatorius prašė, kad šalies valdžia paskirtų \$32,000,000 viešiemis pašalpiniam darbam.

Mass. valstijoj yra jau 258,000 bedarbių, ypač audėjų.

Connecticut valstijos gubernatorius Chester Bowles priminė, kad jo valstijoj yra 106,000 bedarbių, ir 24,000 jų jau išbaigė nedarbo pensijas.

Kitų Naujosios Anglijos valstijų gubernatoriai taipgi nurodė Sawyeriui krizišką nedarbą. Bet Sawyeris pareiškė, kad "dar ne taip bloga."

Athenai, Graikija. — Paštininkai, telegrafistai ir kiti valdiniai darbininkai-tarnautojai rengiasi streikuot; reikalauja pakelti algą 30 nuosimčių.

Quito, Ekvador. — Associated Press teigia, kad Ekvadoro prezidento Galo P. Lasso valdžia greitai nuslopino sukilimą prieš ją.

Tuzinai Senatorių Perša "Pasaulinę Sąjungą" prieš Jungtines Tautas ir Sovietus

Washington. — 18 senatorių ir 4 kongresmanai, republikonai ir demokratai, įnešė Kongresui pasiūlymą ipareigoti prezidentą Trumaną sušaukt šesiu pradinį Atlanto pakto kraštų atstovus, kad jie planuotų tuos kraštus suvienyti į federaciją — bendrą valstybinę sąjungą. Paskui ir kitos šalys būtų traukiamos į šią priešsovietinę federaciją.

Kiti 18 senatorių piršo įsteigti "pasaulinę sąjungą", kuriai, girdi, "visos tautos galėtų priklausyti." Jie

žinkelių mazgą, 220 mylių į šiaurę nuo didžio Kantonu uostamiesčio.

Svetimšaliai karo žinovai tvirtina, kad, komunistams užėmus Hengjangą, tai jau niekas negalės jų sulaukyti nuo Kantonu, dabartinės Čiang Kai-šeko tautininkų sostinės.

250,000 komunistų-liaudininkų šturmuoja tautininkų kariuomenę Čangšos-Hengjango srityje. Dar tiek pat jų kariuomenės laikoma atsargoje.

Nežiūrint liūčių ir potvynių, Liaudies Armija nuolat maršuoja pirmyn per derlingąją Hunano provinciją linki Kantonu.

Lemiamą, kad liaudininkai apie rugpjūčio 15 d. galės paimti Kantoną.

Anglija Prašo Bent 1,518,000,000 Dolerių

London. — Anglija per paskutinius 12 mėnesių gavo 1 bilioną, 118 milijonų dolerių iš amerikinio Marshallo plano. Bet tai esą per mažai. Todėl Anglijos valdžia prašo bent \$1,518,000,000 sekamiems metams.

Iš savo pusės, Anglija nutarė 25 nuosimčiais sumažinti reikmenų pirkimus iš Amerikos per tuos metus. (Buvęs Anglijos premjeras Churchillas apskaičiavo, kad Jungtinės Valstijos po pastarojo pasaulin. karo davė bei "paskoline" Anglijos valdžiai jau 8 bilionus dolerių.)

GRAIKIJOS FAŠISTAI APŠAUDO ALBANIJĄ

Lake Success, N. Y. — Albanija užprotestavo Jungtiniams Tautoms, kad Graikijos monarcho-fašistai vėl apšaudė albanų žemę.

Fašistų artilerijos šovinys liepos 21 d. užmušė viešpatauti pasauliui.

Pietų Afrika. — Aršiausia sausra nusvilino šį kraštą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. - Tel. STag 2-3878

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at
Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kolūkiai

Lietuvos spaudoje pasirodė naujas žodis — kolūkis. Tai sudėtinis žodis, sudarytas iš kolektyvinio ūkio.

Užuot sakius "kolektyvinis ūkis", yra sutrumpintai sakoma: "kolūkis."

Iš karto šis žodis tūlims gal ir kirsis ausyje, bet, atrod, jam bus lemta Lietuvos gyvenime prigyti ir tapti labai populiariu. Ilgainiui prie jo visų ausys pripras, o liežuviui tai iš tikrųjų palengvins darbą.

New York Timeso korespondentas C. L. Sulzbergeris, kuris šiuo metu yra Pragoje, rašo savo laikraščiu apie Pabaltijo kraštuose vykstantą žemės ūkio kolektyvizaciją. Nežinome, iš kur jis sėmė žinias, — matyt iš tarybinės spaudos, kurios Pragoje galima gauti daugiau nei New Yorke.

Sulzbergeris rašo, jog su š. m. gegužės mėnesio pabaiga Latvijoje buvo sukolektyvinta 80 nuosimčių visų individualinių valstiečių, Estijoje — 65 nuosimčiai, o Lietuvoje daugiau kaip 50 nuosimčių.

Korespondentas mano, jog su šiais metais Latvijoje ir Estijoje žemės ūkio kolektyvinimas veikiausiai bus baigtas. Lietuvoje, anot Sulzbergerio, žemės ūkio kolektyvinimas neina taip sparčiai, kaip Estijoje ir Latvijoje, dėl to, kad čia siautėjo "partizanų" (banditų) govėdos, kurios, tačiau, su šių metų pradžia buvo likviduotos.

Mes manome, jog Lietuvoje žemės ūkio kolektyvinimas dėl to nėjo taip sparčiai, kaip Latvijoje ir Estijoje, kad Lietuvos valstietis visuomet buvo truputėlį toliau atsilikęs pažangoje nuo latvio ir esto valstiečio. Lietuviui valstiečiui, taigi, matyt, buvo sunkiau suprasti tą pranašumą, kurį turi kolektyvinis žemės ūkio apdirbimas, palyginti su individualiu. Antra: Lietuvoje buvo ir dar tebėra labiau įsigalėję klerikalai nei anuose kraštuose. Klerikalai, be abejonų, darė viską, kad valstiečiai atsikvėlytų stoti ir kolūkius.

Bet neužilgo visi Lietuvos valstiečiai supras kolektyvinio darbo pranašumą, naudą jiems patiems ir visam kraštui.

Sprendžiant daviniais, gaunamais iš Lietuvos, tenka spėti, jog Lietuvoje sekamų metų liepos mėnesį visas žemės ūkis bus apdirbamas kolektyviai.

Na, o žodžiui "kolūkiui", matyt, bus lemta pasilikti lietuviškame žodyne, kol lietuvių tauta ir jos kalba gyvuos.

Išmintingas Balsas

Trečiadienio Laisvėje buvo platokai paduota ištraukos iš Indiana valstijos vienos apskrities teisėjo Norval Harris'o kalbos, sąrašytos Toledo mieste, Ohio valstijoje.

Tai labai svarbi kalba, įspėjanti Amerikos žmones kalba. Su ja privalo susipažinti kiekvienas žmogus, kuriam rūpi amerikinių laisvių išlaikymas, amerikinių tradicijų išgelbėjimas.

"Jeigu šalies Aukščiausias Teismas užgirtų šių žmonių auteišimą, tai mes jau turėtume fašizmą Jungtinėse Valstijose", sakė teisėjas Harris.

Kokius žmones jis turėjo galvoje? Teisėjas Harris turėjo galvoje 12-ką komunistų vadovų, šiuo metu teisiamų federaliniame teisme New Yorke.

Teisėjas uždavė antausį ir Medinai, teisiančiam 12-ką komunistų vadų:

"Istatymai laiko žmogų nekaltu, iki jis atrastas kaltu. Bet teisėjas Medina iš pat pradžia apšaukė 12 komunistų vadų kaltais..."

Tai, ką teisėjas čia pareiškė, mes iš pat pradžių sakėme. Mes nuolat priminėme, jog Medina imasi pareigų ne tik teisėjo, bet ir prokuroro.

Žinoma, teisėjas Harris nėra komunistas neigi jiems pritariąs. Jis yra vienas tų amerikiečių, kuriems rūpi išsaugojimas pagrindinių amerikinių principų, įjungtų mūsų krašto konstitucijon, ypatingai pirmuosiuose jos (10-tyj) pataisyimuose.

Galima spręsti, jog Amerikoje yra milijonai, kurie galvoja panašiai, kaip teisėjas Harris. Deja, jie kol kas vis tyli, nedrįsta tarti viešai savo žodžio.

O žodis reikia tarti ir tarti skubiai.

Protestuoti Prieš Mundto Bilių!

"Mundto bilius siekiasi įstatymiškai įvesti fašizmą Jungtinėse Valstijose..." pareiškė kongresmanas Marcantonio, ragindamas visus piliečius protestuoti prieš jo priėmimą.

Mundto bilius, žinoma, nėra konstitucinis, bet reakcininkai nepaiso. Jie bando prvesti jį per senatą, o vėliau ir žemesniajame Kongreso bute.

Reakcininkams tai ir pavyks padaryti, jei amerikiečiai, ypatingai organizuoti amerikiečiai, nesubrus vievingai tarti žodžiu, nukreiptam prieš šį bilį.

VLIK'ui Kiaušinis Išsiritas

Rašo JONAS MOLIS

VLIKas iki šioliai negalėjo pasigirti savo dėslumu. Gal todėl, kad jo sąstatas sudarytas iš įvairių partijų vištgaidžių. Yra VLIKE ir nuolatinių pereklių, kurie tupi ant plentų ir tiltų projektų, o kiti peri mokesčių ir žemės "reformų" įstatymus. Jaunesnieji vištgaidžiai ir jų "belyčiai" partneriai įsismaginę tai visą daro neturėdami nei upių tiltams, nei plotų plentams, nei žemės savo įstatymams. Bet jie turi "dievo paukštelius" solidarumo mokesčiams mokėti.

Ir štai 1949 m., birželio 14 d. įvyko stebūklas: VLIKO vištgaidžiai padėjo kiaušinių. Dieną birželio 14-tąją pasirinko, kad atžymėjus anų metų birželį, kada jų "vyresnieji", palikę savo tėvynę ir apvilta liaudį, traukė — ir pėkšiomis, pasirašytoje kelne, ir savo kurtizanių dėžėse — Berlyno link. Lietuvos žmonės tą dieną triumfavo, susitikę džiaugsmingai vienas kitą sveikino, — jautė, kad naujos, geresnės dienos atėjo.

VLIKas savo kiaušinių išmargino ir išrašė prašymu raštu: Laikinieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Santvarkos Nuostatai. Prie tų "nuostatų" prikergtas ir "gudrus" priedelis: Lietuvių Charta. Skaityt, lyg Dovydo psalmes. Pasibarstykite galvas pelnais ir perkleskite savo drabužį! Juk tai viešpaci VLIKo balsas. Tiesa, ne nuo Sinojaus, bet iš vėžio dar neišsigydžiusios Vokietijos, iš miesto Pfullingen'o, arba kitaip — Vliklingen'o. Senais, suvalkiotais žodžiais VLIKas sviedė "dievo paukštelius", "linkmujų elgetų", "Dėdės Samo krašto tautinės balos (jie nori vadintis srove) ir zakristijų (jie nori vadintis eklezija)—tarnus. Ir "chartoje" ir "nuostatuose" nepamirštamas solidarumas. Chartoje 11-tas punktas ilgiausias, mat, ten kalbama apie solidarumą, o tai reiškia: "Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuolatinių tautinio solidarumo įnašą. Tautinis solidarumas (jei mokėsi) yra aukščiausioji tautinė dorybė."

Baigiamą "charta" ir "partizanų" divizijas, "Juody Katinių", "Margų Sarkų" ir kitais vardais vadinamas. Žinoma, toji "gražioji" spauda turėtų nutyliėti apie "dar Lietuvoje atžymėtus Temidės kardu asmenis", su kuriais prelatas Krupavičius maloniai stoja prieš foto - aparatą, ir neturėtų šioji spauda imti pavyzdžio iš Brooklyno Vienybės, kuri 23 Nr. be gailės puola Gabrij - Paršaitį nerimstant...

Brooklyno Vienybės š. 1949 m., birželio 10 d., 23 Nr. rašo, kad didžiarusiai ("Sojuz Andrejevskovo Flaga") ieško kvilingų lietuvių karininkų tarpe. Mums visai aišku, kad tas išdavikų "sojuz" ir negalėjo rasti tinkamesnės dirvos kvilingams verbuoti. Tasai "sojuz" puikiai žino, kad buržuazinės kariuomenės lietuvių karininkų tarpe, ypač aukštesniojo rango, daugumas su kvilingų darbu susipažinęs. Mes patartume "sojuzui" sueiti į glaudesnį ryšį su pačiu VLIKu, nes ir ten yra tos rūšies spezialistų. Be to, galima pigesne kaina, kuriame norint laikraštपालाक्ये pablevygoti apie VLIKO "ne-nuilstamą" veiklą, didelį "pasišventimą" ir "partizanų" divizijas, "Juody Katinių", "Margų Sarkų" ir kitais vardais vadinamas.

Būrys iš 96 narių CIO International Longshoremen's ir Warehousemen's Unijos, kuriuos areštavo Honolulu policija už atsakymą leisti streiklaužiams iškrauti prekes iš Hawaiian Stevedors Ltd. prekinio laivo. ILGWU prezidentas Harry Bridges sutiko su senatino darbo komiteto pasiūlymu susitikti su federaliu taikytoju Cyrus Ching ir kompanijos atstovais pannauninimui derybų. Streikas tęsiasi jau trečias mėnuo.

tį... Geriausiai būtų, jei šios spaudos redaktoriai kreiptųsi į "poetų rezervatą" — Stony Brook Lodge. Ten gautų reikalingų patarimų ir VLIKui — nuolankiausių giesmių.

Šia proga "poetų rezervato" savininkė Lapienė noriu išpėti. Be pavyzdžių, gerbiamoji mecenatė, man gali nepatikėti. Taigi, maža iškyla į pasakėčių pasaulį. Tūlame Prancūzijos valstijoje, viename kaime, ūkininkas turėjo aviną. Tas avinas garsėjo nepaprastais reproduktoriaus gabumais. Viso valstiečio ūkininkai vedė pas jį avis. Šito negalėjo nepastebėti valstiečio galvos ir buvo nutarta šį garsųjį aviną nupirkti, skirti jam geresnį pašarą ir nuolatinę pensiją. Nutarta — padaryta. Avinas su pagarba apgyvendintas valstiečio valdybos kieme, tiesioginėje viršaičio ir jo sekretoriaus priežiūroje. Bet... avinas, pagyvenęs pensijos ir kitais gerbuoju šaltiniais, atšalo, nustojo kūrybingumo ir nuo gražiausios atrajodamas atsiskuldavo. Į žvaigždės — kelias per kančias!

Pastaba. Reikia manyti, kad Vl. Vijeikis ir P. Osmolskis su žmona, šią pasakėčią žinodami, — spruko iš "poetų rezervato."

Jubiliejaus Atžymėjimas

Liepos mėnesį visuomeninis darbas yra sunkus, nes karščiau vargina žmones. Tačiau stiprių Laisvės patrijų turkšciai neįveikia. Mūsų dienraščio jubiliejaus atžymėjimo darbas eina gražiai, nepaisant karšto oro. Tam darbu netrūkdo nė vakacijos. Kas supranta reikalo svarbą, tas dirba, nesigailėdamas prakaito, nes žino, kad apšviesto darbas yra sunkus. Pasiskaitykite gero Laisvės patrioto laiškelį:

"Gerbiamieji! Siuomi prisūnciu jums čekį sumoje \$45.00. Už Laisvės prenumeratą \$18.50 ir \$26.50 surinkau aukų dienraščio paramai jubiliejaus proga. Aš šį darbą dar neubaigiau. Tikiu, kad dar atsiras Laisvės patrijų, kurie nepasigailės pridėti vieną - kitą doleruką dienraščiu sukakties proga.

Draugiškai, P. SLEKAITIS, Scranton, Pa."

Per Šlekaitį aukojo šie scrantoniečiai:

Petras Pėstininkas .	\$5.00	Wm. Mazurkevičius .	1.00
Ant. Petruškevičius .	2.50	P. Kruchas .	1.00
Juožas Navikas .	2.50	Joe Miles .	1.00
Juožas Grinevičius .	2.50	Ad. Matiejūnas .	1.00
A. Rusekas .	1.00	J. Lacks .	1.00
Aleksandras Didžulis .	1.00	J. Radzevičius .	1.00
K. Genys .	1.00	M. Trukis .	1.00
J. Levandavačius .	1.00	E. Geležauskas .	1.00
Fr. Grabauskas .	1.00		

Gražiai pasidarbuota draugo Šlekaičio. Ačiu už prisūstas dovanas ir ačiu, kad žadate dar ir toliau darbuotis.

Kitas geras pasirodymas yra Onos Šilkienės iš Hartford, Conn. Ji surinko plačioje Hartfordo apylinkėje \$24.00 ir pridavė per D. M. Šolomską dienraščiu Laisvėi. Per Oną Šilkienę aukojo sekami asmenys:

Jurgis ir Ona Šilkai, Wethersfield, Conn .	\$5.00
K. Aksamitas, Hartford, Conn. .	5.00
J. Latvis, New Haven, Conn. .	5.00
Ona Visockienė, Kensington, Conn. .	2.00
Felix Roman, Hartford, Conn. .	2.00
F. Racis, Newington, Conn. .	2.00
Aleksandras Cexas, Coventry, Conn. .	2.00
V. Kazlon, Wethersfield, Conn. .	1.00
Kazys Aksamitauskas, Hartford, Conn. .	1.00
Anna Krasnickas, So, Coventry, Conn. .	1.00
A. Kiškūnas, Newington, Conn. .	1.00
Julius Aibavičius, Hartford, Conn. .	1.00
J. Lukštas, Windsor, Conn. .	1.00
J. Margaitis, Windsor, Conn. .	1.00
J. Staugaitis, Hartford, Conn. .	1.00
O. Lemežienė, Hartford, Conn. .	1.00
W. Leppenan, Hartford, Conn. .	1.00
Mike Naktinis, Hartford, Conn. .	1.00

Gražiai pasidarbuota Ona Šilkienė, puiki parama dienraščiu. Širdingai dėkojame drg. Šilkienėi už pasidarbuotą. Didelį atspirtis dienraščiu prieš infliaciją.

Dar turime ant rankų gražų skaičių vardų, kurie patys savo iniciatyva apdovanojo dienraštį, bet juos paduosime kitu kartu. Tuom tarpų lauksime daugiau atsiliepimų jubiliejaus klausimu.

Laisvės Administracija

PASTABOS

"Draugas" praneša, kad iš Vokietijos britų zonos Anglijon atvažiavo 5,794 lietuviai. Dabar "Draugas" sako, kad daugelis jų pradeda išvažinėti į kitas šalis. Girdi, Anglijos valdžia jiems išvažiuoti ne tik netrukdo, bet dar visais galimais būdais padeda.

Taip, blogą pinigą visi nori kuogreičiausiai atskratyti...

Laikraščiai praneša, kad Rygos latvių Rymo katalikų vyskupas pasiuntė Maskvon kunigą Adomavičių. Ir kada Adomavičius laikė pamaldas, tai bažnyčioje dalyvavo Anglijos, Francijos ir Belgijos ambasadoriai, taipgi atstovai Jungtinių Valstijų, Italijos, Argentinos, Hollandijos ir kitų šalių.

Nežinia, ar tie visi ambasadoriai ir atstovai buvo katalikai, bet tas nedaro skirtumo, nes visi vienodon dūdon pučią ir tikinčius tuo pačiu velniu gązdina.

Prezidentas Trumanas, duodamas kongresui pusmetinį raportą, apart kitu sumanymų, pasiūlė ieškoti užsienyje rinkų ir pelningų amerikiniam kapitalui įdėti vietų.

Aš manau, kad "pelningsnių" vietų vargiai bus galima surasti, kokias Tru-

manas dabar turi. Ar ne pelningas idėjimas pas Kaišeką? Jam galima daugiau duoti. Ar ne pelningas idėjimas Anglijoj? Ji dabar daugiau kapitalo prašo. Ar gi ne pelningas idėjimas Graikijoj, Turkijoj, Ispaninijoj ir kitose šalyse? Joms reikia daugiau duoti. O paskui tiems visiems idėjimams pastatyti kryžių, gi savo šalies gyventojus apdėti naujais takkais.

Anglijoj karališkoji socialistinė valdžia įsakė streikiems tuojau grįžti darban, o jeigu negrįš, tai kalėjime atsidurs.

Jeigu taip būtų pasielgus Sovietų valdžia, tai visa kapitalistinė spauda būtų kačių koncertą sukėlus, bet dabar viskas ramu...

Popiežius ir jo tarnai paskelbė katalikams pasirinkti Staliną arba dievą. Kurie tik rems komunistinę tvarką, tie bus prakeikti. Numirę plačiu, lygiu vieškeliu žygiuos tiesiai pragaran.

Bet dabar ve kokia problema: Sovietų Sąjungoj ir jai pritariančiose šalyse pravoslavų tikybos dvasiškija ne tik remia komunistinę tvarką, bet ir už jos pareigūnus, sykiu ir už Staliną, meldžiasi. Vadinasi, jiems dangaus vartai atviri ir, ko gero, netrukus danguje komunistai galės visą galiją į savo rankas paimti.

Apie tai turėtų gerai pagalvoti popiežius ir vyskupai, kurie dabar katalikams uždaro dangaus karalystės vartus.

Anglija, išbridimui iš finansinio krizio, siūlo kuodaugiausia savo dirbinių siųsti Amerikon, kad už juos gaus dolerių sustiprinimui išdo.

Labai geras sumanymas: atvežant ir pardodant savo dirbinius, galima bus Amerikos išda sumažinti ir tuom pačiu sykiu bedarbių skaičių padidinti.

"Draugas" praneša "Lietuvių Prekybos Butas skelbia, kad nuo pastarojo bankieto, Bismarck viešbutyje, kur taip pat buvo pagerbti prel. M. Krupavičius ir V. Sidzikauskas, pelno liko ne pilnas šimtas dolerių.

Tai tau ir Lietuvos gelbėtojai! Juk ten buvo susirinkus smetona — biznierių, profesionalai, kunigai. Sakė karščiausias prakalbas, šaukė visus kovoti prieš komunistus, gelbėti Lietuvą, tam tikslui aukoti. Na, ir pelno liko ne pilnas šimtas dolerių. Tai ubagų skatikai! Ir tie ponai gėdinasi tikrą sumą pasakyti, pasitenkina pažymėjimu "ne pilnas šimtas", o gal prie jo trūksta tik 75 dolerių?

"Draugas" talpina atvykstančių dipukų vardus ir antrašus, pas ką jie atvyksta ir tuojau pradeda siuntinėti "Draugą", o paskui jau rašinėja laiškus, kad jie užsiprenumeruotų.

Gaudo atvykstančius dipukus, kaip piktos dvasios griešninkų dūšeles.

Draugas No. 141, apžvalgoj rašo:

"Mums visiems reikia būti dėkingais tiems laikraščiams, kurie gerai ir teisingai informuoja savo (Tąsa ant 3 puslapio)

Kaip Pirmą Kartą Amerikoje "Automobilių" Vairavau

(Feljetonas)

Klausykite, prieteliai ir prietelkos, dabar mūsų šalyje yra apie 40,000,000 automobilių, busų, sunkvežimių. O kiek yra vairuotojų, tai sunku ir pasakyti. Aš ir patsai jau ilgą "čėsas," kaip važinėju automobiliu. Jau, jeigu ištieti mano visą kelionę, kiek automobiliais privažinėčiau, tai mažiausiai būtų penkis kartus aplink visą srietę. Na, tai ne juokai! O automobilio vairuotojas gerai žino, kad jam nevalia rankų nuimti nuo "baronkos," ir "akis kur nors ant tvoros pakabinti." Jeigu tik akis sekunde nukreipsi, tai žiūrėk priešakyje jau tiesiai — tultas, medis, telegrafo stulpas, karvė, na, o jau menkiausias "zbitkas," tai kiškis, voverė, arba net ir čerepokas išrėpliojo.

Na, bet aš jums nenoriu pamokslą sakyti apie paprasto automobilio vairavimą. Čia jau ne kažin kokis mokslas. Bet aš jums noriu pasakyti apie mano pirmą Amerikoje "automobilio" vairavimą.

Dabar bile liurbis gali atsisėsti į minkštą sėdynę, atsiremti petimi į automobilio kraštą, pasidėti ranką ant specialės turėklės, įsikasti pėdos ilgio cigara, vartyti jį liežuviu iš vieno burnos kampo į kitą, pūsti kaimynui dūmus tiesiai į akis, vieną koją (kaire) numentęs prie išjungtuvo ("kloco") dribtoti, kitą — (dešinę) padėjęs ant turėkliukės, biskį pakreipęs kuro padavimui ir važiuoji.

Bet mano pirmasis "automobilis" neturėjo visų dabartinių patogumų. Vietoj baronkos (valdymo rato, kaip kiti sako), jis turėjo dvi jenas. Kiti jo padargai irgi buvo tokie, kokių pasiekė technika 40 metų atgal. Taigi, kada tik prisimenu tą "raidą," tai mane ima juokas ir kam pasakau, tai ir tie juokiasi. Taigi, po šios įvados prašau pasiklausyti.

Tai buvo seniai, dar prieš Pirmą Pasaulinį Karą. Atvykau į Jungtines Valstijas tiesiai į "Broliškis Meilės" miestą, kaip jį seniau vadino, arba kaip dabar — Philadelphia.

Valdiniai saugumo inspektoriai apžvelgia "saugiai" sudegusio, ne labai saugiai pakibusio ant žlauto didelio lėktuvo anglimi pavirtusius griaučius. Lėktuvui susikūlus į kalną ties Chatsworth, Cal., 35 asmenys mirė, 14 sužeisti. Tikrai keliomis dienomis pirm tos nelaimės AFL ir CIO unijos šaukė, jog be tinkamos priežiūros ir be ekspertų unijist darbinių skraidymas yra visuomenei nesaugus. Bet kas čia mūsų valdinėse įstaigose darbininkų balsą nori išgirsti?

Čėasai buvo sunkūs. Žinojau, kad 1913 metais siautė didelis nedarbas — milijonai žmonių buvo be darbo. Na, ir, grįnoriau, gauk darbo, jeigu esi mandras. Dar daugiau — aš buvau jaunutis, vos 16-kos metelių, raudonas, kaip cviklavas burokas, nedidelis ir kur nueinu darbo ieškoti, tai deli vyrai apstoje, ir nei bosas mato, nei aš bosą, kiti taip jeigu bent iškišu savo snukutį kaimynui pro pažastį.

Na, bet visgi šiaip taip gavau virves sukti darbą. Penkios dienos nuo saulės tekėjimo iki nusileidimo — penki amerikoniški doleriai. Alga aiški, klaidos nebus. Bet jeigu kurią dieną nedirbau, tai bosas išskaitydavo \$1.16. Kodėl? Aš ir dabar nežinau.

Na, bet, štai, užėjo pasaulinis karas, o kartu ir Amerikoje "geri laikai." Bedarbius vienus išvarė vajavoti, o kitus suvarė į fabrikius jiems armotas daryti ir kitus ginklus kalti. Žmonės pradėjo didesnes algas parsinešti. Karčiamos užsikimšo baliuainkiais. Bedarbius, kaip su šluota nušlavė nuo gatvių.

Na, ir aš sumislinau mesti tą virvinę, kur ne tik alga buvo maža, bet buvo vienosios tautų ir tautelių gri-norių karalystė, kur jokios vilties nebuvo pakilti.

"Kvitinu" virvinę, o mano bosas, kuris buvo ilgas, kaip žirafos kaklas, laibas, kaip kokias palmas, ant kurio "overauzės" dviem eilėmis apsisukę, kurio rytą abu žandai vienas kitą bučiavo, nes neturėjo dantų, o iš lauko pusės buvo gilios duobės, tartum kas dviem kietomis kumštėmis suvarė juos į vidų. Bet vakare jo nepažintum. Jo abu žandai buvo išsipūtę, net blizgėjo, o jo veidas tikrai atrodė, kaip geras arbūzas.

Tikėkite man, ilgą laiką aš negalėjau sau išsiaiškinti, kodėl jo veidas per dieną taip pasikeičia. Tiesa, matydavau, kad jis išsisukdavo iš popieros, kokią tai "čakalado" plytą, apartydavo ją, paskui atsikasdavo gabalą, o likusią vėl įsukdavo. Po to, dar išsiimdavo.

vo iš "overauzių" kišenio popierinį krepšį su raudonomis raidėmis "Mail Pouch," ir iš jo kaip kokios šiečkos — gurinto šieno vėl į burną įversdavo sauja. "Valgė" ir "valgė" visą dieną ir jo žandai vis pūtėsi.

Bet vieną rozą už fabriko vartų eidamas namo jis ir jo prietelius sustojo ir iš burnos ilgu pirštu pradėjo ką tai versti laukan. Aš stovėjau akis išplėtes, žiūrėjau ir vis negalėjau suprasti. Bet kada jie baigė "darbą," tai tikėkite man, jūs būtute su manimi sutikę, kad ten būta gerų dviejų arklų.

Na, ir štai aš "kvitinu" virvinę. Mano bosas vaikšto aplinkui ir vis: "John!... John, you sonav...!" taip ir taip: "Kokių velnių kvitini? Kol kitur darbo nebuvo, tai aš tau duoną daviau, o dabar, tai kvitini? John, you sonav...!" "Imk \$8 į savaitę... Tu nevertas nei 50 centų, bet man tavęs reikia; imk \$10!"

Pirmu kartu jaučiausi žmogus. Teisybė, perkamas žmogus, kaip kokis veršis, tavoras, bet jau mano kaina pakilo. Vis vien "kvitinu" tas jo virves. Einu darbo ieškoti.

Nueinu į popieriaus gamnimo fabriką. Ateina bosos sūnus imti darbininkų. Vedžioja akimis, kaip čigonas arklų rinkoj. Priema prie manęs ir vėl "John!" — nors niekad tokio vardo neturėjau, — nori dirbti? — Noriu!

— Moki rašyti? — Moku, — nejučiomis atsakiau ir patsai savo atsakymo nusigandau ir pridėjau, — moku, bet Amerikoje mokykloj mažai buvau... — O k., o k., you polack!... Bus gerai, kad ir polack kalboj rašysiu... Einame!

Einame. Fabrikas didelis. Dirba daug žmonių. Aš seku jauną bosą sūnį ir tai džiaugiuosi: "Matai, kaip sekasi, tuojau į kanceliariją darbą gauju"... Tai vėl nuogastauju: "Ir velniai žino, kas bus. Juk aš dar grinorius, prastai anglų kalbą rezgu, negalėsiu raštininku būti. Tikrai įspirs man į sėdynę, kaip gerti duos." Jis — tai viršun, tai žemyn, tai tarpe mašinų ir pagaliau atėjome į milžinišką kambarį. Koki ten keisti kubilai šniokštė, kokis tai stiprus kvapas nosį spaudė, o žmonės — privertė net krūptelėti — apsilvilkę kokiais tai juodais ploščiais, ant galvų užsidėję metalinius gaubtuvus, priešakyje žvilga du stiklai; kaip kalba, tai atskleidžia burnai metalinį dangtelį, pasako žodį kitą ir vėl užsidaro. Taip jie pasikalbėjo ir su mano jaunu bosu. Aš sekiau juos nustebes ir galvojau: "Štai tau ir raštininko darbas... Turbūt tas jaunas velniūktis iš manęs juokus krečia... Ir kam jam čia tas mano raštas?"

Tuo kartu tie "Marso" gyventojai nusiēmė nuo galvų metalinius gaubtuvus, pasikalbėjo su boseliu. Jis numetė kelis žodžius jiems ir, mane palikęs, nuėjo. Stovi trys "marsiečiai," žiūri vienas į kitą, žiūri ir mano laibą švariai aprengtą kūnelį ir aš žiūriu į juos. Štai, matau: vienas ilgais ūsais į kitą pamerkė akį. Tas nusišypojo ir jam atsakė, pamerkdamas akį. "Na, — mislinu, — velnias bus! Virvinę pamečiau, bet atrodo, čia pakliuvau." — You polack? — klausiau manęs vienas.

— Galiu kalbėti lenku kalboj, rusų, lietuvių... — Gana, gana, labai esi mokytas!... — atsako lietuvių kalboj, panevėžiškių tarpe, — pamatysime, kiek tau čia gelbės tie tavo unibersitetai... — Tai tamsta lietuvis? — džiaugiuosi aš.

— Mes lietuviški bajorai... Supranti... Na, laiko neturiu — sek mane, — įsako, ūsorius, kaip bosas. Davė ir man tokius pat brezentinius rūbus, užmovė ant galvos geležinį kelių svarų gaubtuvą.

— Bosas klausė, ar aš moku rašyti, tai kam man šie rūbai? — klausiu jo. — Cha, cha, cha, — juokiasi ūsorius, — cha, cha, cha, — jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

Kol važiuoju sauszėmiu, dar buvo pusė bėdos. Bet štai priešakyje vandens kanalas apie 30 pėdų pločio. Virš jo skersai padėtos dvi lentos. Po jomis gal 20 pėdų gilyje plaukia vandens srovė, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, teka į Delaware upę... Mano ūsorius priėjo prie lentų, atsisuko atgal, matydamas, kad gerokai atsilikau, pamojo ranka skubėti. Ir patsai nuėjo skersai kanalo į kitą pusę, kur matėsi suversta didelė krūva anglių nudegulių. Privažiavau ir aš su savo "automobiliumi" prie to "tilto," kuris buvo iš dviejų lentų, — vie-gnos storesnės ir kitos plonesnės.

— Laikyk ratą ant kanalo lentos! — komandavo ir dvejų metalinių spyruoklių. Jis ir patsai verčia anglį, verčia degančią lavą. Kada įtala buvo pilna, nuo kurios liepsnos liežuviai kilo dvi pėdas, tai ūsorius priėjo prie to "automobiliaus," kurį kiti darbininkai vadino "vilbariu," paėmė už jo kreivų metalinių turėklių, pakėlė jas į viršų, pastūmėjo kiek pirmyn ir sustojes sako: — Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Laikyk ratą ant kanalo lentos! — komandavo ir dvejų metalinių spyruoklių. Jis ir patsai verčia anglį, verčia degančią lavą. Kada įtala buvo pilna, nuo kurios liepsnos liežuviai kilo dvi pėdas, tai ūsorius priėjo prie to "automobiliaus," kurį kiti darbininkai vadino "vilbariu," paėmė už jo kreivų metalinių turėklių, pakėlė jas į viršų, pastūmėjo kiek pirmyn ir sustojes sako: — Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

Kol važiuoju sauszėmiu, dar buvo pusė bėdos. Bet štai priešakyje vandens kanalas apie 30 pėdų pločio. Virš jo skersai padėtos dvi lentos. Po jomis gal 20 pėdų gilyje plaukia vandens srovė, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, teka į Delaware upę... Mano ūsorius priėjo prie lentų, atsisuko atgal, matydamas, kad gerokai atsilikau, pamojo ranka skubėti. Ir patsai nuėjo skersai kanalo į kitą pusę, kur matėsi suversta didelė krūva anglių nudegulių. Privažiavau ir aš su savo "automobiliumi" prie to "tilto," kuris buvo iš dviejų lentų, — vie-gnos storesnės ir kitos plonesnės.

— Laikyk ratą ant kanalo lentos! — komandavo ir dvejų metalinių spyruoklių. Jis ir patsai verčia anglį, verčia degančią lavą. Kada įtala buvo pilna, nuo kurios liepsnos liežuviai kilo dvi pėdas, tai ūsorius priėjo prie to "automobiliaus," kurį kiti darbininkai vadino "vilbariu," paėmė už jo kreivų metalinių turėklių, pakėlė jas į viršų, pastūmėjo kiek pirmyn ir sustojes sako: — Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime.

— Laikyk ratą ant kanalo lentos! — komandavo ir dvejų metalinių spyruoklių. Jis ir patsai verčia anglį, verčia degančią lavą. Kada įtala buvo pilna, nuo kurios liepsnos liežuviai kilo dvi pėdas, tai ūsorius priėjo prie to "automobiliaus," kurį kiti darbininkai vadino "vilbariu," paėmė už jo kreivų metalinių turėklių, pakėlė jas į viršų, pastūmėjo kiek pirmyn ir sustojes sako: — Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime.

— Laikyk ratą ant kanalo lentos! — komandavo ir dvejų metalinių spyruoklių. Jis ir patsai verčia anglį, verčia degančią lavą. Kada įtala buvo pilna, nuo kurios liepsnos liežuviai kilo dvi pėdas, tai ūsorius priėjo prie to "automobiliaus," kurį kiti darbininkai vadino "vilbariu," paėmė už jo kreivų metalinių turėklių, pakėlė jas į viršų, pastūmėjo kiek pirmyn ir sustojes sako: — Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

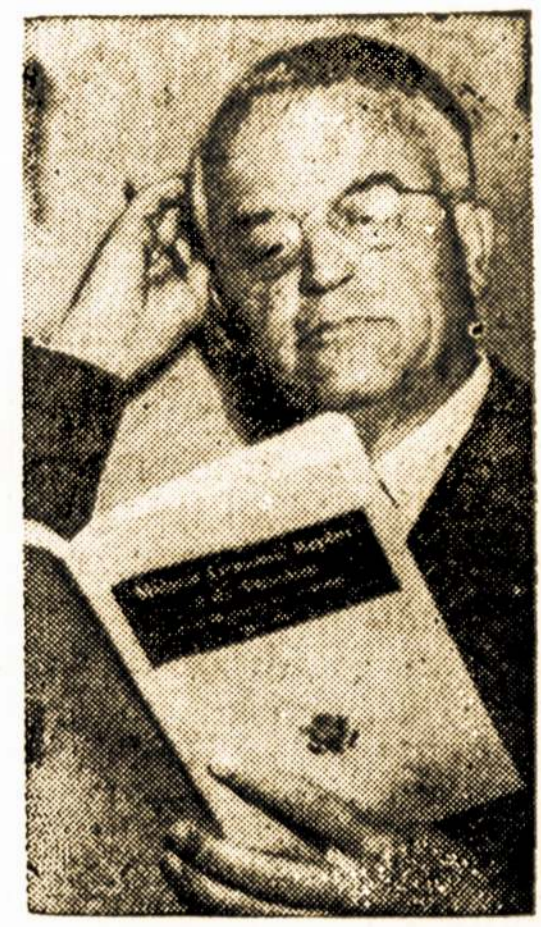
— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

— Na, imk už rankų "automobilį," matai, kaip aš dariau ir važiuosime. Lietuvoj būdamas mačiau, kaip panašiais prietaisais veždavo plentui smėlį ir "burliokai" dirbo prie prūdų kasimo. Paėmiau už rankenų. Oh, sunkumėlis! Stumių "automobilį" į priekį, o jis mane vedžioja. Vos neapsiverčiau. Stumių, oras pagauna liepsną, dūmus, baidis smarvę ir pučia man į veidą... Važiuojam... Priešakyje eina ūsorius vieno rato automobiliaus išvaži-nėtu keleliu, o paskui jį aš, kaip tas liucipierius, su degančiu pečiumi seku. "Automobilis" mane vedžioja, sunkus, o kelias ilgas.

Republikonas senatorius mažumos vadas Kenneth S. Wherry sakė, kad Trumano raportas buvęs lyg ir staigmena. Jis tikėjėsis, kad prezidentas padėsias stambiamam bizniui kitais būdais, negu jis padėjo.

Pastabos

(Tąsą nuo 2 puslapio) skaitytojus apie lietuvių ir Lietuvą. Dar didesnė pareiga ir svarbesnis reikalas susidaro, jei pastebime spaudoj šmeižiančias žinias. Tuo atveju reikia imtis tinkamų ir skubių priemonių tas žinias atitaisyti ir, jei jos nebūtų atitaisytos, išreikšti savo pasipiktinimą ir užprotestuoti.

Na, o kas daugiausia iškraipo ir sukoneveikia žinias iš Lietuvos, jei ne Draugas ir jo bičiuliai? Kas biauariausiai šmeižia Lietuvą ir jos valdžią, jei ne Draugas ir jo bičiuliai? Kas daugiausia visokių meilų apie Lietuvą prirašo, jei ne Draugas ir jo bičiuliai? Pasirodo, vilkas moko avinuką doros, mandagumo ir gailėstingumo!

V. Paukštys.

• DAINŲ FESTIVALIS •

Rengia L.M.S. 3-čioji Apskritis

Sekmadienį, Liepos 31 July, 1949

Vilijos Choras, Waterbury, Conn., vad. Gertrude Ulinskas

LIETUVIŲ PARKE

Chestnut Hill Road
Waterbury, Conn.

PRADŽIA 1 VAL. PO PIETŲ. IŽANGA 50c. (taksai įskaityti)

Programoje dalyvaus 4 chorai: Aido Choras iš Brooklyno, Sietyno Choras iš Newarko, Laisvės Choras iš Hartfordo ir Vilijos Choras iš Waterbury.

Gera Lietuvių Orchestra Šokiams

GRYNOS SAŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA

Vertė N. ZIBERTAITE

5-26-49

-50-

(Taša)

Tačiau ne tuščias garbės troškimas pagimdė tąjį apeigą. Didžiavimasis savo karine šlove, apvainikuota aukščiausiu pagyrimu — didvyrio vardu jų vadui; ir to vardo garbę jie saugojo visu savo veteranų-partizanų autoritetu.

— Daliny, ramiai! Drauge dalinio vade, Tarybų Sąjungos Didvyri... — kasdien aidėjo skardi komanda dūminėse Poliesės pirkiose, lauko keliuose, miško stovykloje... Net jeigu kuopos kovėsi, ir klajodamas kulkos kapojo šakas šalia štabo vežimų, vis vien lygiai aštuoniolikta valandą ji aidėdavo.

O nuošaliai, gražiai išsitempęs, stovėjo komisaras Rudniovas, įvedęs dalinyje šitą paprotį, stovėjo, rimtai žvelgdamas būdetojui į akis, pakėlęs ranką prie kairiškos kepurės snapelio.

Kareivis yra godus garbės. Tuo labiau trokšta jos kareivis profesionalas. Rudniovas buvo apdovanotas "Garbės ženkle" ordinu. Ir jis, du kartus sužeistas šiais metais, kukliai stovėjo nuošaliai ir, laikydamas ranką prie kepurės snapelio, kasdien lygiai aštuoniolikta valandą pagarbiam klausėsi jo paties nustatytos raportu formulės.

— Daliny, ramiai! Drauge vade, Tarybų Sąjungos Didvyri...

Tebūnie amžina šlovė nesavanaudiškam to Kareivio garbės troškimui!

Su Kovpaku prie Kunigaikščio-ežero atėjo keturi daliniai, vadinami Sumų srities partizanų susivienijimu. Tie daliniai buvo: Putivlio, Gluchovo, Šaligino ir Krolevcų (pagal Sumų srities, kur jie organizavosi, rajonų pavadinimus). Konspiracijos sumetimais susivienijimas gavo numerį ir vadinosi 00117 karinė dalis, o daliniai buvo pavadinti batalionais su eiline numeracija. Tiesa, batalionai buvo labai nelygūs: Putivlio, arba pirmajame, batalione buvo dešimt kuopų, o iš Briansko miškų buvome išėję net trylika. Priedinius tris numerius turėjo žvalgybinės įvairių organų grupės — pavyzdžiui, kaip mano tryliktoji kuopa. Gluchovo dalinyje, arba antrajame batalione, buvo trys kuopos, Šaligino — keturios ir Krolevcų — trys.

Be šaulių kuopų, kiekviename batalione buvo — žvalgybos būrys, minininkų skyrius ir ūkio dalis. Batalionų vadais buvo: antrojo — Kulbaka, trečiojo — Matiušenka, ketvirtojo — Podoliaka. Pirmasis batalionas vado neturėjo: jam vadovavo patsai susivienijimo vadas — Kovpakas. Pirmajame batalione buvo žvalgybos kuopa, arba, kaip vadindavome, vyriausioji žvalgyba, minininkų kuopa, saperių būrys, ryšių mazgas ir vyriausioji ūkio dalis, buvusi Pavlovskio kėnioje.

Kuopos susidarydavo ne iš karto, o formuodavosi pamažu, kaip partizanų grupės, ir dažnai kurdavosi pagal vietą: taip, pavyzdžiui, aštuntoji grupė beveik visa susidėjo iš Putivlio rajono Litvovičių bei Vorgolo kaimų gyventojų; šeštoji kuopa — iš "apsuptųjų" vadovybės sąstato; devintoji kuopa — iš Bivalino bei Bruskių kaimų gyventojų. Putivlio rajono Bivalino ir Bruskių kaimai pasižymėtu, kad visi jų gyventojai yra bendravardžiai — Bivalinai. Todėl ir devintojoje kuopoje organizacijos pradžioje visi kovotojai buvo Bivalinai. Paskui jie išsišklaidė po dalinį, o į devintąją kuopą įsiliejo papildu.

Šita aplinkybė padalinams suteikdavo savaimingumo atspalvį. Palaipsniui, atitoldamas nuo gimtųjų vietų, grupės išaugdavo į kuopas ir įgaudavo naują charakterį. Stalininio reido metu kuopos būdavo formuojamos jau nebe pagal kilimo vietą, bet pagal karinį tikslingumą. Antroji ir trečioji kuopos, pačios šauniausios, kuriose daugiausia buvo kariškės jaunimas, buvo paverstos automatininkų kuopomis; ketvirtoji kuopa, vadovaujama Putivlio vidurinės mokyklos direktoriaus Piatiškino — šaulių kuopa; penktoji kuopa turėjo 45 milimetrinę prieštankinę patranką, šešis pastolinius kulkovaidžius ir buvo laikoma sunkiojo ginklo kuopa; šeštoji — šaulių; septintoji — taip pat; aštuntoji kuopa, taip pat kaip ir penktoji, su patranka ir bataliono minosvai-

džiū — buvo sunkioji kuopa, o likusios — šaulių kuopos.

Pirmajame batalione buvo ligi 800 žmonių, likusios tik po 250—300 žmonių. Šita kariniu požiūriu keista organizacija susidarė istoriškai; tai buvo kautynėse ir kančiose naujo žmonių kolektyvo gimimas, ir niekam tuomet neatėdavo į galvą šitas formos, virtusias šventomis tradicijomis, laužyti.

Kariuomenė ne vien kariauja; jos gyvenimą sudaro sudėtingi ūkiniai, moksliniai, organizaciniai procesai. Jos maistu, drabužiais, avalyne ir ginklais aprūpinimo klausimai — vieni pačių svarbiausiųjų. Bet kaip juos spręsti priešė užnugarį? Maistas — tai pats lengviausias dalykas. Pirmaisiais karo mėnesiais pasitaikydavo daugelis įvairių, vokiečių užgrobtų, produktų sandėlių; daugumas jų buvo blogai saugojami, ir atimti juos iš priešė nebūdavo ypatingai sunku.

Ginklų gauti buvo sunkiau. Pirmąją žiemą dalis ginklų buvo įgyjama iš vietos gyventojų, pačiupusių juos Raudonajai Armijai pasitraukiant; kitą dalį tekdavo įsigyti kautynėse. O štai drabužiai, avalynė — tai buvo, gal būt, pats sudėtingiausias klausimas. Pirmaisiais dalinio organizavimo mėnesiais šis klausimas dar nekildavo. Bet į žiemą batai nusinešdavo, nuplyšdavo po miškus bei krūmus paskubom paskubom pasiimti iš namų drabužėliai. Prasidėdavo šalčiai. Drabužiai virsdavo pačia aštriausia, pačia skaudžiausia vieta.

Buvo šaunių vyrų, kurie kautynėse prisigraibstydavo daug vokiečių drabužių, tačiau komisaras Rudniovas, "dalinio sąžinė" — žmogus ne tiktai vadovavęs kautynėms, bet ir nuštatėjęs elgesio normas, morale, — iš pradžių nepalankiai žiūrėdavo į žmones, užsitėpusius ant savęs priešė mundierių. Ir, iš tikrųjų, daugelis biauėjosi žalia vokiečio miline, šviesiai rudu vengrų mundierium...

— Lyg ir nebloga gelumbė, bet ne mūsiška — oži dvokia, — sakydavo vakarų kariai kolektyvinio ūkio valstiečiai, mesdami lauk pačiuptus drabužpalaičius, ir stengdavosi žiemai įsigyti vatinuką su apikakle, o dar geriau — geras kailinius. Bet, smelktamies giliau, mes užčiuopėme esmę, jeigu norite, politinę to intendantiros klausimo pusę. Ir užčiuopė pamatėme, kad tasai pirmu požiūriu tik intendantiros, ūkio klausimas, iš esmės virto svarbiausia sritimi, reguliuojančia mūsų santykius su vietos gyventojais. Valstietis, taikingas gyventojas, jei jam tekdavo dalintis gabalu duonos ar mėsos su partizanais, visada darydavo tai noriai. Argi daug partizanų suvalgo, o ir suvalgo jis kartą kita, o užpuolus vokiečių maisto sandėlius, gražina už tai šimteriopai. Bet, štai, batai — tai jau sunkesnis reikalas. Paimti iš dėdulės batai atstumdavo nuo mūsų gyventojus, — jie imdavo žiūrėti į partizanus, kaip į grobikus. Intendantavimas virto politika. Reikėjo su tuo skaitytis, ir 1942 metų rudenį mes priėjome išvadą, kad vienintelė teisinga išeitis — tai skatinti naudotis priešė drabužiais. Žiemą paleistas Kolkos Išmintingojos posakis iš karto suskambo visame dalinyje:

— Teišlaiko mus Adolfas Hitleris!
— Teisingai, — juokėsi seniai. — Jei Adolfas mus nuo krosnių nuvarė, tai tegul jis mus maitina ir rengia.

Artėjant žiemai daugumas partizanų dėvėjo vokiečių mundierius ir milines, o apsukresnieji įsigijo žandarmų šiltus avių kailių kailinius. Jie buvo apraukti vokiečių mundierių gelumbe, su karakulo apikaklėmis. Mes samprotavome šitaip: geriau tenurengia priešą, negu taikingą gyventoją.

Kovpakui dar anksčiau vyrai buvo parūpinę ilgus iki kulnų vengrų kailinius. Jie buvo platūs ir priminė popo sutaoną. Tačiau Kovpakui jie buvo labai reikalingi. Jis dažnai šaldavo, nors mažą kas apie tai žinojo. Bet senį įveikė dantys; jie jam beveik visi iškritę, ir rūpestinga štabo virėja, juodukė teta Fenia, kasdien gamindavo Kovpakui smegenis. Pieno senis nemėgdavo, bevėlydamas "tai, kas nuo pasiutusios karvės."

(Daugiau bus.)

Mano Knyga ir Žemėlapis

Rašo Nikolajus Michailovas

Prieš metus išėjo mano knyga "Prie Tėvynės žemėlapio" — knyga apie tai, kaip tarybinė laudis, kurdamas komunizmą, keičia savo krašto veidą.

Didžiulis mūsų geografijos pertvarkymo procesas tebesitęsia. Ir rašytojas, norėdamas tai papasakoti, negali savo knygos pabaigoje padėti taško.

Vis nauji ir nauji faktai iškyla priešais jį. Jie gimdo naujas mintis.

Kai knyga išėjo, tepraėjo metai, ir žemėlapis spėjo per tuos metus pasikeisti. Jis atžymi naują krašto žingsnį pirmyn. Ir man norisi dabar papasakoti apie paskutinius pasikeitimus TSRS žemėlapyje. Tebūnie šitas trumpas pasakojimas lyg naujas skyrius jau išėjusios knygos.

Prieš metus priešais mane gulėjo TSRS valstybės žemėlapis. Jau aš nebemačiau "baltų dėmių" Pamire arba Kara-Kumuose: per trisdešimt Tarybų valdžios metų šalis buvo išstudijuota, anksčiau mažai ištirtos sritys buvo pažymėtos žemėlapyje. Bet Tolimojų Šiaurėje, Taimyro pusiasalio gilumoje, liko dar nedidelė "balta dėmė." Apie ją aš parašiau savo knygoje.

O dabar, po metų, žemėlapis praturtėjo. Tolimasis Taimyras nustojo buvęs "balta dėmė."

Nauja upė arba naujas viršukalnis — užtenka tai pamatyti ir išmatuoti, kad galėtum nužymėti žemėlapyje. O kad atžymėtų naują miestą žemėlapyje, jį reikia pastatyti. Pereitais metais TSRS žemėlapyje buvo 364 nauji miestai. Šiais metais jų atsirado dar daugiau. Visoje šalyje vyksta statyba.

Pavyzdžiui, Rustavi buvo gyvenvietė, kur statoma pirmoji Užkaukazėje metalurgijos gamykla. O dabar tai Rustavi miestas. Naujų miestų atsiradimas reiškia pramonės augimą. Statomi nauji miesteliai Žiguliuose — tai nafta. Gimsta nauji miestai Vidurinėje Azijoje ir Kazachijoje — tai anglis.

Nauji skrituliukai žemėlapyje — naujos sąchtos, gamyklos, rūdynai... Bet žinoma, ne kiekvieną naują gamyklą žymima žemėlapyje nauju tašku. Gamyklos statomos ir senuo-

se miestuose. Skrituliukai žemėlapyje pasilieka kaip ir buvę, bet už jų slepiasi kitas turinys...

Rostove atstatyta žemės ūkio mašinų gamykla pagamina daugiau kombainų, kaip pagamindavo iki karo. Zaporozėje dabar — tai vėl ir elektros srovė, ir ketus, ir plienas, ir ferolydiniai. Rubcovskas Altajuje nuo šių metų teikia ne tik traktorių, bet dar ir traktorin. plūgų. Gori Gruzijoje tapo tekstilės centru.

Pramonė auga ir vis daugiau reikalauja kuro.

Suteikim žodį žemėlapyiui.

Jeigu pažymėtumėm naujas anglies sąchtų statybas, sąskysim, sukryžiuotais plaktukėliais, mes tokius kryžiuokus rasime šiaurės vakaruose, prie Leningrado. Tai — naujybė. Tai — pastarųjų metų darbas. Leningradas visada anglį gabenosi toli: kuras į Leningradą plaukė iš Donbaso, o pastaruosiu metu dar eina ir iš Šiaurės, iš Vorkutos. Bet štai dabar prie Leningrado kasamos sąchtos... Šiaurės vakarai visada buvo neturtingi anglimi — mūsų geologai ir statytojai atmeta šitą atgyvenusį vaizdinį.

O štai ir kiti kartografinės ženklai — taip pat nauji.

Mano pereinamųjų metų knygoje tilpo žemėlapis su dviem punktoriu linijomis: viena linija ėjo į Leningradą, kita — į Kijevo. Tai buvo tiesiam šimty kilometrų ilgio dujotiekiai. O dabar jie įrengti. Ir su pertrūkiais punktiras virto vienalyte linija. Į Leningradą dujos atėjo iš Estijos, į Kijevo — iš Priekarpates.

Į miestus teka dujos. Tekla ir elektros srovės. Žemėlapyje atsiranda vis nauji ir nauji elektros tiekimo siūlai.

Be kita ko naujų elektros laidų linijos eina iš hidrostočių. Pas mus šitą statyba vyksta plačiu frontu.

Praslinko metai, — ir kiek aš pataisų turiu padaryti savo knygoje! Parchado hidroelektrinė — stambiausias hidrorengimas Vidurinėje Azijoje pas mane tik statomas, hidro stotis prie Tereko upės Kaukaze dar tik statoma... Dabar jau jos veikia.

Kada šitą straipsnį atspausdins, tikriausiai atskiriuotėn ir Ozernajos hid-

roelektrinė Sevano kaskadoje Armėnijoje. O apie hidro stoties statybą prie Volgos, ties Gorkio miestu, knygoje visiškai nieko nebuvo paminėta...

Šiais metais tarybinėje šalyje prasidėjo platus sauros puolimas. Jis išsivystė didžiuliuose plotuose nuo Dunojaus žemupio iki Uralo kalnų.

Visa šitą didžiulę teritoriją (5 Anglijos arba 4 Italijos) per 15 metų pagal nutarimą, priimtą Stalinui pasiūlius, padengs miško tinklas. Tai atneš mums aukštus ir pastovius derlius, padės tolimesniam mūsų žemės ūkio suklestėjimui.

Ištisas miško juostų tinklas bus sukurtas per 15 metų. Bet jau šiais, 1948 metais, nemaža pas mus pasodinta miško. Ir šitas miškas žymiai pakeičia įvairių mūsų šalies rajonų geografiją.

Iveisti "žalieji žiedai" aplinkui Samarkandą, Karagandą ir kitus Vidurinės Azijos miestus. Dešimtys tūkstančių medžių pasodinta paliai automobilių kelius ir geležinkelius. Turkmėnijos kolektyviniai ūkiai šilkmedžiais ir topeliais apso-dino nemažai drėkinamųjų kanalų. Krymas apso-dinamas giraitėmis.

Ir net senųjų mūsų miestų centrų mikogeografija per šituos metus pasikeitė. Liepų eilės išsitiesė Maskvoje — "Ochotnyj riad" ir Gorkio gatvėse, liepomis pasipuošė Leningradas — prie "Gostinij dvor" Nevos prospekte.

Naujas vietas pasiekia ir kultūriniai augalai: ryžiai Moldavijos medynuose, citrinos Vachso slėnio kolektyviniuose ūkiuose Turkmėnijoje, vynuogės apie Maskvą...

Geografinė 1948 metų naujybė yra tai, kad iki Maskvos lygiagrečių pakelta ne mėgėjų, bet pramoninės vynuogininkystės riba. Šiais metais vynuogės pradėjo auginti Pamaskvio

kolektyviniai ir tarybiniai ūkiai.

Iki Maskvos ir net labiau į šiaurę pakelta arbūzių kultūrų auginimo riba. Tai ne tik laukininkystės struktūros, bet ir peizažo pasikeitimas. Greta šiaurinės eglės noksta dryžuoti arbūzai, geltoni aguruočiai...

Persikraustykime į šalies pietvakarius, Kijevo linkui.

Ir ten 1948 metais pasikeitė geografijos žemėlapis. Iš šiaurės vakarų sostinę supa Irpenės upelis. Žemės šitos upės slėnyje buvo laikomos netinkamomis. Lūnai, apžėlę alksnių krūmeliais ir šurkščia žole... Po viksvų, po sugedusio stovinčio vandens buvo paslėpta derlinga dirva. Šiandien ji jau pradeda teikti didžiulius bulvių ir daržovių derlius Kijevo gyventojams.

Zemė ta taip derlinga, kolektyvinis darbas taip našus, kad į Irpenės upės salpus persikelia šimtai kolektyvinių ūkių iš kitų Kijevo srities vietų...

Taip į mūsų akiratį patenka čia viena, čia kita TSRS žemėlapių dalis. Ir mes įsitikiname — visur augimas, visur nauja, visur pasikeitimai.

Štai aš vis kalbu: žemėlapyje matyti nauji miestai, gamyklos, keliai, laukai, rūdynai. Tai žinoma tikra. Bet nei miestai, nei gamyklos neatsiranda savaime. Ekonominis žemėlapis — tai žmogaus dokumentas. Žemėlapis — tai liaudies tarnybos lapas.

Gamyklos ženklelis — jame yra ir darbininkų didvyriškumas ir vadovų organizacinis talentas. Tiesia-

kampis lauko masyvas — jame kolektyvinio ūkio darbo džiaugsmas, nauji darbo būdai, nauja valstiečių pažūra ir žemė. Visur naujų žmonių darbas, visur įtempta mintis, judą raumenys, širdies nerimas. Visur brangioji mūsų laudis, visur vieningas tikslas ir vieninga stalininės minties jėga!

DIENRAŠČIO LAISVĖS PIKNIKAI

Iš anksto rengkitės dalyvauti didžiuosiuose savo dienraščio paramai piknikuose

DIDŽIOJO NEW YORKO APYLINKĖ

L.D.S. ir L.L.D. Apskričiai rengia šaunų pikniką paramai dienraščio Laisvės.

RUGPIŪČIO 14 AUGUST

Lietuvių Liberty Park

340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

HARTFORD, CONN.

Įvyks sekmadienį

RUGPJŪČIO 14 AUGUST

Light House Grove

East Hartford, Conn.

PHILADELPHIA, PA.

Įvyks Sekmadienį

RUGSĖJO 4 SEPTEMBER

Crescent Picnic Grounds

56 Cornell Ave., Gloucester Heights, N. J.

Ant rytojaus Labor Day šventė.

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Ketv., Liepos 28, 1949

Newyorkietis lengvojo svorio kumštinkas Ray Robinson, 28 metų, su iškeltomis abiemis rankomis džiaugiasi išlaikęs pasaulinį čempiono titulą prieš Kid Gavilan iš Kubos. Kumštynės įvyko Philadelphia Municipal Stadium.

San Francisco, Cal.

LLD 153 Kp. Reikalai

Liepos mėnesio LLD 153 kuopos susirinkime liko nutarata keletas svarbių dalykėlių, todėl matau reikalą parašyti į mūsų spaudą.

Mums gaila, kad mūsų buvęs užrašų raštininkas d. Povilas Chapas dėl darbo sąlygų apleidžia mūsų miestą ir atsisakė būti užrašų raštininku ant toliau. Mums jis buvo labai reikalingas, ir gaila, kad mes netekome gero valdybos nario. Tikimasi, kad draugas, gyvendamas Oaklande, darbuosis, kaip ir pas mus.

Pramožių komisija pranešė, kad bendri parengimai parkuose davė pelno \$11.15. Raportas priimtas su pagyrimu.

Kuopa nutarė duoti skelbimą į Vilnius Kalendorių 1950 metų, ir kada išeis, bus duotas geras užsakymas dėl platinimo.

Paduotas sumanymas, kad ši kuopa paremtų dienraštį Laisvę 30 metų jubiliejiaus proga. Po apkalbėjimo nutarata duoti pasveikinimą su \$30. Verta priminti ir tas, kad nariai ir pavieniai gerai aukauja minėtam jubiliejui. Mūsų gera draugė Tilda Kingienė, kaip pavienė, aukavo net \$10 Laisvės jubiliejui. Tai pagirtinas dalykas, kad gausiai remia savo spaudą.

Sis kuopos susirinkimas išreikšė paskutinę pagarbą mirusiam nariui velioniu Kaziu Kisieliui, taipgi išreikšė užuojautą jo likusiai žmonai ir sūniui. Kuopos nariai ir valdyba stenėsi pasitarnauti, kiek geriausia galėjo, lai-

ke jo laidotuvių, ir suteikė jam gyvų gėlių vainiką varde kuopos.

8 Moterys Policistės

San Francisco mieste yra įsteigta mokykla moterims mokytis ir būti policistėmis. Mokyklą randa virš 30 tokių mokių, bet liepos 15 d. jau 8 moterys ar merginos išlaikė kvotimus ir gavo galią būti miesto policistėmis. Ant pradžios, sako, jos bus naudojamos priežiūrai vaikų ir moterų, o vėliau, žinoma, bus panaudotos taip, kaip visi policistai.

Rengiamės prie Didelio Parengimo

Rugsėjo-Sept. 4 d. mes, sanfranciskiečiai, turėsim didelį šurum - burum. Žinoma, mes tą darom bendrai su draugais oaklandiečiais. Pas mus atvyks grupė LDS Mixmasterių iš Los Angeles, ir jie čia suvaidsins puikų veikalą apie Kalifornijos šimtmečio įvykius, "Gold Rush." Apart vaidinimo, užgirsim eilę gražių dainų ir puikių satyrų. Parengimas įvyks puikioj Sokol Svetainėj, 739 Page St., netoli Fillmore Ave. Pranešu iš anksto, kad nepaisant kaip jausitės, gerai ar prastai, bet jau tam parengime turite dalyvauti ir pasigėrėti veikalu ir dainomis.

Apie Dienos Šviesos Taupymą

Metai atgal Kalifornijoj buvo įvestas dienos šviesos taupymas, bet pabuvus daugiau pusmečio liko panaikintas.

Dabar atsirado kokia tai grupė su naujais idealais, sumanė tą dalyką pravesti įstatymu, ir visose miesto gatvėse senos moterėlės rengia parašus tam tikslui, kad būtų padėta ant baloto laike balsavimų ir kad būtų įvesta pastovus dienos šviesos taupymo laikas.

Kiek aš patėmijau, tai tam pritarėji randaži maži, ir sveiko proto žmonės neturėji pritari, nes iš to nėra jokios naudos darbo žmonėm. Jei-gu pastovus laikas buvo geras per eilę metų, tai kodėl jis dabar liko negeras?

Ta laiko pakaita daugiau sudaro kėblumų keliauninkams ir darbo žmonėms, kurie turi anksti keltis į darbą, o sugrįžę iš darbo vis tiek per tą valandą niekur negali nueiti, nei šviesos sutaupyti, nes atsikėlęs anksti turi su šviesa viską daryti.

Metai atgal panaši grupė moterėlių rinko parašus, kad įstatymu uždrausti šunų naudojimą medicinos praktikai, ir tt. Surinko gana parašų, bet Sacramento legislatoras pasvarstė biskį tą dalyką ir pakijo po stalą, gal atsidurs ir į išmatų bakselį. Tai tikrai gaila tų žmonių, kurie veltui laiką ir energiją naudoja, neduoda žmonijai jokios naudos.

Mirė Vincas Baranauskas

Liepos 15 d. likos palaidotas Vincas Baranauskas, buvęs karo veteranas ir gyvenęs eilę metų San Francisco mieste. Dirbant prie pavojingų darbų suardė jam sveikatą, ir vėliau, išbuvęs ilgoką laiką Veteranų ligoninėj, Livermore, Cal., baigė savo gyvenimo dienas. Kiek girdėjau, velionis buvęs kadaise progresyvio judėjimo rėmėjas, bet vėlesniu laiku buvo linkęs prie "Keleivio" idėjos ir buvo atsisalinęs nuo progresyvio judėjimo ir nepriėmė prie darbininkų lietuvių organizacijų, tik kurį laiką buvo narys Longshoremen's unijos. Paliko moterį Marijoną ir posūnį Joną Stanislovaitį ir podukrą Olga.

ALVINAS.

PARDAVIMAI

Nepaprasta proga. Parsiduoda Tourist Cabins ir Trailer Court biznis ant highway, 40 mylių nuo New York. Keturiolika cabins ir krautu-vė, su pilniais įrengimais, gasas, elektra, šiltas ir šaltas vanduo, steam heat ir refrigerator, su pri-vatiškom maudynėm. Trys cabins trijų kambarių, penki po vieną kambarį, ir du trijų kambarių apartmen-tai su pilniais įrengimais išranduoti visoms metams. Visi nauji baldiniai ir dviejų karų garažai ant penkių akrų žemės, 275 pėdų frontage ant highway. Biznis daromas per iš-tisus metus. Savininkas atsitraukia iš biznio poilsui. Agentams neduo-dame. Kreipkitės patys pirkėjai.

Mrs. C. J. Anderson, Friendly Inn Trailer Court, Route 28, North Branch, N. J. Tel. Som. 8-1626 R2. (169-173)

F. W. Shalins

(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikdam garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499.

PHILADELPHIA, Pa.

Lietuvių Moterų kuopa rengia draugišką išvažiavimą, įvyks sekma-dienį, liepos-July 31-ą, bus pas M. Valskį, 48 Woodland Ave. So. Mer-chantville, N. J. Candlene imkite busą No. 6 Chapel Ave., išlipkite ant Woodburn St. Sirdingai kviečia-me visus. — Sekr. (172-3)

HARTFORD, CONN.

Laisvės Choras turi pasamėds ži-delį busą vykimui į menininkų pik-niką liepos 31-ą, Waterbury, Conn. Kelionė į abi pusi \$1.25. Busas išeis nuo Laisvės Choro salės, 155 Hun-gerford St., 1 val. po pietų. Tad, kurie norite išgirsti gražių dainų, mylite pasimatyti su daugeliu toli-mu svečių, pasilinksmitis ir gra-žiai pasivažinėti. Įsitęmkite, kad piknikas įvyks ši sekmadienį, liepos 1. Užsiregistruokite tuojau. (172-173)

DETROIT, MICH.

Piknikas Draugų Taržų Ckėje. Lietuvių Moterų Pažangos Klubas ir Choras rengia pikniką sek-madienį, liepos (July) 31-ą ant Juozo ir Julijos Taržų ūkės, 2941 Jackman Rd., Ida Michigan. Draugės klubietės nusitarė pagaminti skanius valgius iš farmos produktų. Taipgi turės visokių gėrimų, saldžių, karčių ir bus saldus piene, kurio draugė Julytė žadėjo pastoroti vi-siems užtenkamai. Taipgi, sekmdie-nį visi būtime piknike. — Kviečia visus Komisija. (172-173)

Waterbury, Conn.

LLD 28 kuopos susirinki-mas įvyko 13 dieną liepos. Susirinkimas buvo įvairnis, nes daugiau moterų susirū-pino veikimu. Mat, moterys kántresnės, negu mūsų vyrai. Karštas oras nepakenkia joms lankyti susirinkimus.

Komisija pranešė, kad pik-nikas pavyko gerai ir kad pelno liko nuo pietų. Paa-u-kota \$10 civilinių teisių gy-nimui.

Dabar noriu priminti mūsų didelį parengimą, tai Dainų Dieną, kuri įvyks liepos 31 d., šį sekmadienį, Lietuvių Parke, Waterbury. Dainuos chorai. Visi privalote dalyvauti.

Kitas ir paskutinis didelis piknikas įvyks Hartford, Conn., rengiamas dienraščio Laisvės naudai. Piknikas įvyks rugpjūčio 14 d. Dainuos taipgi Hartfordo Choras ir Vilijos Choras. Bus ir kal-bėtojas.

Dar noriu priminti, kad mūsų Lietuvių Literatūros Draugijos 28 kuopa jau ren-giasi prie rudeninio parengi-mo. Bus suvaidsintas garsus veikalas "Mūsų Gyvenimo Žaidžios." Veikala suvaidsins artistai iš Brooklyn, N. Y. Parengimas įvyks spalį 23 d., Lietuvių Salėje, 103 Green St.

Kitos kolonijos prašomos įsitęmyti tą dieną ir nieko nerengti, kad visi galėtumėte pas mus dalyvauti.

Netekome Laisvės skaityto-jo Jono Mankaus, kuris mirė liepos 11 d. Jonas buvo pirmojo karo veteranas. Paliko nuliūdime žmoną, sūnų ir dukterį. Reiškū giliausią už-uojuotą Mankaus šeimai.

LLD 28 Kp. Korespondentė.

MASKVA. — Sovietų pramonė šiemet įvykdo planą 101% nuosimčiu.

Žmogaus kaulai turi ket-virtadalį tiek stiprumo, kaip tokio pat storio špi-zas (čugūnas); jie antra tiek stipresni, negu kietasis amerikinis lazdynas — hikory.

Jeigu nebūtų magnetinių metalų, tai neturėtume e-lektros šviesos, nei telefo-nų, nei telegrafų, nei kitų elektrinių prietaisų, sako dr. G. W. Elmen, Amerikos laivyno ginklinės laborato-rijos mokslininkas.

PRANESIMAI

NEWARK, N. J.

Paskutinės Choro pamokos įvyks 27 d., Liet. Salėje. Visi nariai turėji dalyvauti be išimties, nes liepos 31 d., 9 val. ryto, nuo tos pačios salės išvyksime į Water-bury, Conn. dalyvauti Meno Apskr. pikniko programoje. Kas nori kartu su Choru važiuoti, tai kelionė į abi pusi \$2.50. Busas išeis nuo Liet. Sa-lės, 180 New York Ave., 9 val. ryto, punktualiai. — Rep.

PHILADELPHIA, Pa.

Lietuvių Moterų kuopa rengia draugišką išvažiavimą, įvyks sekma-dienį, liepos-July 31-ą, bus pas M. Valskį, 48 Woodland Ave. So. Mer-chantville, N. J. Candlene imkite busą No. 6 Chapel Ave., išlipkite ant Woodburn St. Sirdingai kviečia-me visus. — Sekr. (172-3)

HARTFORD, CONN.

Laisvės Choras turi pasamėds ži-delį busą vykimui į menininkų pik-niką liepos 31-ą, Waterbury, Conn. Kelionė į abi pusi \$1.25. Busas išeis nuo Laisvės Choro salės, 155 Hun-gerford St., 1 val. po pietų. Tad, kurie norite išgirsti gražių dainų, mylite pasimatyti su daugeliu toli-mu svečių, pasilinksmitis ir gra-žiai pasivažinėti. Įsitęmkite, kad piknikas įvyks ši sekmadienį, liepos 1. Užsiregistruokite tuojau. (172-173)

DETROIT, MICH.

Piknikas Draugų Taržų Ckėje. Lietuvių Moterų Pažangos Klubas ir Choras rengia pikniką sek-madienį, liepos (July) 31-ą ant Juozo ir Julijos Taržų ūkės, 2941 Jackman Rd., Ida Michigan. Draugės klubietės nusitarė pagaminti skanius valgius iš farmos produktų. Taipgi turės visokių gėrimų, saldžių, karčių ir bus saldus piene, kurio draugė Julytė žadėjo pastoroti vi-siems užtenkamai. Taipgi, sekmdie-nį visi būtime piknike. — Kviečia visus Komisija. (172-173)

New Haven, Conn.

Lietuvių Literatūros Draugi-jos 32 kuopa laikė susirinki-mą liepos 19 d. Perbėgus kuopos reikalus, rasta keli nariai dar nepasimokėję duoklių už šiuos metus. Draugai, rodo, neturėji būti reikalo raginti duokles pasimokėti, bet ką padarysi, kad nepa-simokate. Neatidėliokite to svarbaus organizacinio reika-lo.

Nutarta surengti didelį bu-są Dainų Dienon, liepos 31 d., į Waterbury važiuoti. Taip pat nutarta ruošti busą va-žiavimui į spaudos pikniką, kuris įvyks Hartforde, rug-pjūčio 14 d. Rengimo komi-sijon jeina R. Medley, A. Mi-liauskienė, A. Šaliūnienė, Eva Rudmanienė, B. Vikšrienė ir kitos.

Lietuvių Darbininkų Susi-venijimo 16-ta kuopa pirmą kartą nelaiškė savo susirinki-mo. Finansų sekretorius J. Didžiūnas išrinko duokles iš atsilankiusių. Draugai 16 kp. nariai, nepamirškite kuopos susirinkimo, kuris įvyks rug-pjūčio 2 d. Turime daug svarbių reikalų. Ir nepamirš-kite sugrąžinti tikietus, o kurie pardavėte, gaukite dau-giau pas J. Didžiūną.

Darbų klausimas nekaip stovi. Bedarbių cilės vis di-dinasi. Žmonės nebežino ko griebtis. Kai paleidžia iš darbo, liepia laukti iki pa-šauks. Kiti jau taip laukia nuo kovo mėnesio. Ar tai ne apgavystė?

O pas mus vagystės jau taip išsiplėtojo, jog atrodo, kad namų nebėbus galima palikti ir po raktu. Pasiro-do, kad raktai vagių nebesu-laiko. Kas bus toliau?

Daug kalbama, kad valgių kainos nupuolė, bet tikrumo-je jos pakilo keliais centais. Kurie dirba, dar šiaip taip gali nusipirkti, bet blogai tiems, kurie nebėdirba. O jeigu atidarysi prieš tai žur-ną, tai būsi apšauktas šalies priešu. Tylėk, tai būsi ge-ras. J. S. K.

PAJESKOJIMAI

Pajieskau savo mylimo brolio Jo-no Potkaus, ilgą laiką jis gyveno New Haven, Conn. Nusimetė man jo antrasis ir nebegalū su juom susirasinėti. Prašau jo paties atsi-lypti ar kas žinote apie jį malonė-kite pranešti. Jo išvaizda: aukštai, stiprus, šviesiaplaukis, iš Lietuvos — Kauno rėdybos. Jis yra vedęs. Mano antrasis: Mrs. Grigor Tu-kovski, 705 Middle Neck Rd., Great Neck, L. I., N. Y. (172-173)

Vaištas "AZIVA"

No. 1. — Sis vaištas geras nuo nudėgimo. Nusidėginus reikt pamirkyti ske-pečukę į vaistą ir kloti ant skau-damos vietos. Kartoti kol sustos skaudėti. Didelė bonka, \$1.59. Ma-žesnė \$1.35.

No. 2. — Sis vaistas geras nuo pūluojančių žaizdų. Turint pūluojančių skaudulių, rei-kia pamirkyti tyrą skepečukę ir užtejęs ant skaudulio palaikyti 1 valandą. Pakartoti 2 ar 3 kartus arba kol sustos skaudėjus. Bonka \$1.59. Mažesnė \$1.35.

No. 3. — Sis vaistas geras nuo akių skaudėjimo. Kada turite akyse karštį atsigu-laukštininku įleiskit lašą vais-tų ir užsimerkę palaukit dvi minu-tes. Tada bus gerai. Atkartoti kas 2 valandas, kol sustos sopėti. Kaina 95c

No. 5. — Sis vaistas geras nuo plaukų ir galvos niežėjimo. Jei galva niežti, vartok šią pomą da taip: paimė 3 lašus ant delno ir trink kokias 2 minutes. Sustabdo niežėjimą ir žmogus jaučiasi gerai Bonkute — \$1.59.

Užsakymus duodant, įdekitė mo-ney order ar čekį, ar pinigūs į vo-ką ir siųskite sekanciu antrašu:

J. MACHINSKAS,
295 Silver St., So. Boston 27, Mass.
Sis vaistai yra skelbiami per Am-berlando Radio psvalandį.

J. J. Kaskiaučius, M. D.
630 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
Humboldt 2-7964

Stamford, Conn.

Čia mirė Magdalena Viš-niauskienė, 72 metų amžiaus. Velionė per pastaruosius 2 0 metų sirgo reumatizmo liga ir buvo daug įvykių, kad kartais nevaldydavo nei rankų nei kojų. Aišku, buvo didelė sunkenybė ir dukterims ir vy-rui. Jai gi pačiai buvo di-deli vargai ir kentėjimai.

Liko vyras, irgi apie tokio amžiaus, ir dvi dukterys, An-na ir Kastutė, abi vedusios. Viena gyvena Philadelphiajioj,

kita—Yonkers, N. Y. Taipgi liko brolis Jonas Balnys, gy-vena Brooklyne; pusbrolis Juozas Yuodeška, pusseserė Liaudanskienė, Ribikauskienė, Anna Jamison ir daugiau, Juozas Čibeika. Visi dalyva-vo josios laidotuviėse.

Palaidota ten pat, Stam-forde.
G. Albinas.

Pernai Jungtinėse Valsti-jose buvo pagaminta 88 milijonai tonų pieno, tai y-ra, daugiau kaip pusė visame pasaulyje pagaminto tais metais pieno.

Atsisuki radiją — girdi KINIJA!
Atsikleidi laikraštį — KINIJA!
Nueini kur į susirinkimą — KINIJA!
Washington senatoriai ir kongresmanai turi ant lūpų — KINIJA!

Kas atsitiko, kad apie šalį, apie kurią taip mažai mūsų šalies spauda ir radio tekalbėdavo, dabar rė-kiamą be paliovos?

Dalykas yra didelis. Kinija šiandien yra gyviausias diskusijų klausimas visame pasaulyje. Kas apie Kiniją mažai nežino, tas negali turėti geros nuovo-kos apie šiu dieny bėgamuosius klausimus.

Iki šiol lietuviams buvo sunku savo kalboje pla-čiau ką sužinoti apie Kiniją. Dabar tas sunkumas jau palengvėjo. Turime lietuvių kalboje puikią bro-šiūrą, kuri duoda labai gerų informacijų apie tą milžinišką tautą. Ta brošiūra yra užvardyta:

Kinija Žengia į Laisvę

Parašė D. M. SOLOMSKAS.
32 pusl., kaina 20c.
Gera nuolaida platintojams.

Kiekvienas mąstantis žmogus privalo tuojau įsi-gyti ir perskaityti tą svarbią brošiūrą. Jei užsisakysite tik po vieną knygelę, malonėkite prisiųsti 25c. vertės U. S. pašto stampomis, nes kainuoja persiun-timas.

Užsisakydami adresuokite:
LAISVĖ
427 Lorimer Street Brooklyn 6, N. Y.

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Howes St.
BROOKLYN, N. Y.

Visoklausai vaistai, kosmetikai kū-dikiam reikmenys, įvairūs dalk-teliai, ligonių kambarių reikme-nys už griežtai žemas kainas.

RECEIPT SPECIALIST
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6288

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
Market 2-5172

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Gerai Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS

Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

TELEVISION
SHUFFLE BOARD

Telefonas
EVergreen 4-9407

MATTHEW P. BALLAS
(BIELLAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas Balsanuotojas)

Litūdesio valandoje kreipkitės pas mus Patarnavimas bus užtikrintas ir už prienamą kainą. Pulkait įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pasarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Ketr., Liepos 28, 1949

CHARLES J. ROMAN
Laidotuvių Direktorius

Litūdesio valandoj kreip-Kitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksi-me modernišką patarna-vimą. Patogiai ir gra-žiai moderniškai įruošta mūsų šermentinė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

August Gustas BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampas 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukaktių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite: SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimoms pato-giaai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilnuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelį puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkimui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikdam garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Aidiečiai Važiuos Į Waterbury

Sekmadienį, 31 d. liepos, visas Aido Choras išvažiuos į Waterbury, Conn., kur, kaip žinote, įvyks **Dainų Diena**.

Tenais suvažiuos keletas chorų, kurie, žinoma, norės pasirodyti geriau už vienas kitą.

Aido Choras važiuos su autobusu, ir jei atsiranda norinčių važiuoti kartu su aidiečiais, tai nesivėluokite. Visi susirinks prie Laisvės namo. Busas išeis 8:30 val. ryto. Kelionė \$3.25. H. F.

Auditorijos Žinutės

Prieš tūlą laiką Ona Malinauskienė dovanojo smulkių indų ir daiktelių.

J. ir O. Kalvaičiai, maspethiečiai, dovanojo metalines lėkštes, paprastai vartojamas apėtinai erzinti rodomus skanumynus sudėti.

Daleistina, kad galėtų būti ir daugiau dovanų. Veikiant sumažėjusiu stabu, vidurvasario atostogų metu mažiau sukintantis po namą, sunku viską ir pastebėti, sužinoti.

Nežiūrint karštos vasaros, Liberty Auditorijos restorantas ir bowlingas vis dar tepasilieka vėsiausiomis vietomis visame Brooklyne ir jo apylinkėse. Tad gudriai elgiais tie, kurie ten praleidžia liuosus vakarus.

Auditorijos patalpose dažnai pavėsiauja (ir vakarienauja) Benders, Skodis, Večks ir tūli kiti. Tai kas, kad tūlais vakarais gospadinų nėra — jie patys pasigamina vakariene ir net netikėtai užkliuvusį svečią pavaišina kopūstais, barščiais, hamės, kiaušinių vakarieniėmis.

Trečiadienį ir penktadienį vakarais visuomet būna savanorės gospadinės, kurios, greta minėtų „patrovų“, kai kada pagamina blynukų, košelių, st-iko ar ko kito, ko pavyksta ant greitųjų nupirkti ir pagaminti.

Amelia Burba kooperuoja su gospadinėmis Aido Choro vakarais, penktadieniais, dažnai nupirkdama kur nors užmatytų gerų pyragaičių, kada pati neturi laiko jų iškepti. Jai rūpi, kad atėję aidiečiai ar užkasti ir stipriai dainuotų. Kaip choro pirmininkei jai tas labai svarbu. Prie to, Aido ir bowlingo vakarais restorant visuomet užsina daugiau svečių.

Kas trečiadienio ir penktadienio vakarais įvyksta bowlingas. Nelaukdami rudens, kad nepavėluotų gauti vietos, jau sugrįžo viena grupė kaimynų bowlintojų, turėjusių trumpą pertrauką nuo pavasario. Jie žaidžia penktadieniais, tačiau greta jų dar yra liuosos vietos, tad žaidžia ir grupė lietuvių. Trečiadieniais žaidžia lietuvių tymai.

Kitos grupės jau klausinėja bowlingo vietos, nori pradėti žaismes anksti rudenį. Atrodo, bowlingas bus labai judri vieta ateinantį sezoną. Ar.

Sudegė Savo Šaputėje

John Ripp, 20 metų, turėjęs auto padangų šaputę-krautuve, 62 Underhill Ave., Brooklyne, anksti antradienio rytą tenai mirtinai priduso dūmais, apdegė, užsidegusio šaputė. Jis buvęs pasilikęs krautuvejė miegoti.

Sekmingas Buvo LDS Kuopų Piknikas

Sekmadienį, 24 d. liepos, įvykęs LDS trečios apskrities kuopų piknikas buvo sekmingas. Liberty Parkui, Linden, N. J., ir mūsų kuopų piknikams ne visada taip gražiai pavyksta, kaip pavyko perėitą sekmdienį. Dirbantieji piknike turėjo paprakitauti, kad aptarnavus ištroškusius ir pavalydinti alkanus.

Didelę didžiumą svečių sudarė New Jersey valstijos piknikų lankytojai. Buvo gražus būrys ir iš Brooklyno. Kadangi piknikas buvo LDS kuopų ir kuopos, pardavusios tikietus iš anksto, pasilaikė pinigų kuopų išduose, tai nekurius kuopos padidino savus išdus.

„Well,“ drg. Žukauskienė sakė, kad mes pasidarėme daugiau pelno nuo šio pikniko, negu būtume pasidarę patys jį rengdami. Jos išsireikškimai patvirtina, kad bendras darbas yra sekmingesnis, negu atskirų kuopų. Draugai elizabethiečiai irgi linksmi. Ir visų kuopų valdybų išsireikškimai tas pats: kurie tik nepatingėjo tikietus savose kolonijose tarpe pašalinii ir savų kuopų narių platinti, tie uždirbo kuopoms pinigų.

Apskritis valdybos narių tarpe irgi matėsi šypsena.

Keliems Tūkstančiams Namų 16,300 Rendauninkų

Paskelbus, kad jau duos aplikacijas parinkimui būsimų gyventojų trijuose atskiruose namų projektuose, kuriuose per visus bus 2,746 butai, viena pirmą dieną prie tų projektų raštinių susibūrė ilgiausios eilės žmonių.

Centralinė tiems butams išreduoti raštinė skelbia, jog pirmadienį įteikė 16,300 aplikacijų.

Kadangi rendos gana aukštos, mažųjų ir net vidutinių uždarbių šeimoms vargiai prieinamos, tad suprantama, kad didžiama tų, kuriems už vis reikalingiausi butai ir sunkiausia juos gauti, nei nestoją j tas linijas. Rendos tuose projektuose bus \$55 iki 89 per mėnesį.

Dar Negreit Gaus Vyrai, moterys su mažais

Mrs. Johnson Buvo Areštuota Nelegaliai

Teisdarybės Departamento atstovas, prokuroro padėjėjas Clark Ryan praėjusį antradienį pripažino, jog Mrs. Beatrice Siskind Johnson buvo areštuota ir laikoma Ellis Islande neteisėtai. Jis tai pripažino U. S. District Court'e, Foley Square, kur buvo svarstomas reikalavimas Mrs. Johnson išlaisvinti.

Mrs. Johnson seniau buvo areštuota deportavimui, bet buvo išleista laisvėn po \$1,000 kaucijos iki bus galutinai išspręsta jos byla. Tačiau prieš trejetą savaitių tapo vėl areštuota ir uždaryta koncentracijos kempėje be formalės tam priežasties, be įstatymais privalomų teismo nuosprendžių ir dokumentų. Advokatė King visa tai nurodė teisėjui ir prašė Mrs. Johnson išleisti iš Ellis Island.

Teisėjas William Bondy reišė nuostabą dėl tokios neįstatymiškos arešto ir įkalinimo eigos, klausinėjo apie tai Ryaną ir gavo jo prisipažinimą, tačiau, bent kol kas, nuosprendžio nepateikė. Mrs.

džiugėsis, kad LDS kuopos ir kuopų nariai, kaip publikos sutraukė, taip ir dovanų knygutes paskleidė gerai. Bayonės LDS 26 kuopa buvo nusitarus, kad narys dalyvaus ar nedalyvaus piknike, bet visi turi įsigyti kuopų pikniko tikieta.

Programos jokios nebuvo, ir nemanau, kad kas ja būtų įdomaves, todėl, kad pažintys, pašnekėstai ir draugiškos diskusijos visus įdomino. Jaunos kartos žmonių ir iš atvykusių dipukų matėsi gražus būrys ir visi šoko prie A. Pavidžio šešių kavalkų muzikos.

Dovanas gavo: pirmą—M. Erm, 320 Marshall St., bet miesto vardo nėra. Draugai Newark, N. J., tyrinėkit: mat, tas yra jūsų kolonijos darbas. Antrą dovaną—Arline Lucas, 541—13th Ave. Miestas irgi nepažymėtas. Šiąją dovaną reikia rūpintis draugam Linden, N. J. Trečių gavo John Jurke, 960 Adams Ave., Elizabeth, N. J. Visi dovanų gavėjai, kreipkitės prie A. Matulis, 18 Vreeland Ter., Jersey City, N. J., ir jums bus atiduota, prisdant dokumentaliai, kad esate tikri dovanų gavėjai.

A. Matulis.

Areštavo Suktų Loterijų Leidėjus

New Yorke ir artimose apylinkėse areštuoti 11 asmenų ir padėti po ankštoms kaucijomis, o poros ir po kaucija nepaleidžia dėl jų ilgalaikio kriminalinio rekordo.

Kaltinami yra ne tik dėl to, kad jie užsiėmė iš visuomenės viliojimu pinigų loterijomis, bet kad jos buvusios taip suktai sudarinėjamos, jog tie jų „numeriai“ niekad negalėtų laimėti.

Loterijos, net jeigu jos ir teisingos, yra laimėjimui tų, kas jas leidžia. Jomis užsimiti, jas paremti verta tik tuomet, jei pelnas esna kokiam svarbiam visuomenės reikalui.

Dainos-Muzika-Teatrai

Polyna Stoska Žvaigždžių Po Žvaigždėmis Koncerte

Dėl per brangių tikiety ne visi turėjo progos girdėti lietuvių Polyną Stoską dainuojant originaliame pastatyme muzikališko veikal „Street Scene.“ Tai tas pats, kuris buvo viena iš stambiausių jos palaipų kelyje į Metropolitan Opera, kur ji dabar dainuoja.

Visiems patogi ir išgalima proga Polyną išgirsti ištraukose iš to veikalos bus šį šeštadienį, liepos 30-tą, 8:30 vakaro, Lewisohn Stadium, Amsterdam Ave. ir 136th St., New Yorke. P-lė Stoska ten dainuos - vaidins Mrs. Maurrant, savo originalėje rolėje. Jei tą vakarą lytų, koncertas bus nukeltas į sekmdienio vakarą.

Polyna dainuos „Somehow I Never Could Believe,“ „There'll Be Trouble“ (tercete su Dorothy Sarnoff ir Norman Atkins), „A Boy Like You.“ Taipgi dainuos Met. tenorius Brian Sullivan ir grupė kitų aktorių. Orkestrui vadovaus Maurice Abravanel, vadovavęs veikalos stilyje ant Broadway.

Stadium programoms kainos populiare, nuo 30 centų ir aukščiau. Norint pamatyti veikal „Street Scene“ vaidinusias lietuvaite Stoską ir Ramoską turėdavom mokėti už teatro tikieta po \$6 ir aukščiau.

Liepos 28-tos vakarą stadiume koncertuoja Platovo kazokų choras ir šokėjai.

Stanley Teatre

Liepos 27-tą pakeista programa. Pakartojamos įspūdingos filmos „Zoya“ ir „Gypsies.“ Pirmoji vaizduoja jauną Tarybų Sąjungos didvyrę patrijotę karo laiku. Antroji — iš pirmkarinio tarybinių tautų persiorganizavimo. Parodo, kaip šigonai, iš palaidų bandų, neigti kitų ir išnaudojami per saviškos viršilas, iškyla darbo mėgėjais, išsiauiki tautai ir kraštui naudingais piliečiais, kuomet draugiinga tarybinė santvarka suteikė jiems progą.

Filmose yra neužmirštamų vaizdų ir žavingų dainų. Priedams rodo trumpas filmas.

Pranešimas Dr. Milton Munzer's Pacijentams

Pasklido paskalai, kuriais norima įkalbėti, būk Dr. Milton Munzer esąs užmuštas nelaimėje.

Tiem paskalam nėra jokio pagrindo visiškai. Daktaras yra sveikas ir energingas nuo liepos 1949, ir dievo apveizdoje turi vilties pasilaikyti tokiam stovyje.

Dr. Munzer ilgus metus palaikė savo ofisą Williamsburge, buvo artimas Laisvės kaimynas. Dabar jis turi ofisą 1101 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas GL 2-8087.

Keista Blogdarybė

Keistai ir žiauriai (jeigu tiesa viskas tas, kas sakoma kaltinime) atsikėrijęs nebe-norėjusiais su juomi gyventi žmonai bronxietis Saul Israel, 27 metų.

Jo žmona (susivedę prieš 10 mėnesių), 18 metų, nuo jo išėjo ir žadėjusi pas jį nebegrįžti. Prieš trejetą savaitių jina susilaukė pirmojo kūdikio. Po to jis vėl visai kalbines žmoną pas jį grįžti. O jeigu jau ir negrįžtanti, tai nors turinti su juomi pasimatyti, nes kitaip jis nusižudys.

Pagaliau, moteriškė sutikusi su juo pasimatyti. Pirmadienio vakarą jis ją išsivedęs į Claremont Parką. Ten, kaip skundžiasi ji, jos vyro žinomas Frank Mercadante, 25 metų, ją išprievartavęs akyste ten pat stovėjusio jos vyro ir svetimų dviejų. Ją nuvežė ligoninėn, o jos vyras ir kiti trys areštuoti.

Bronx prokuroras daro išvadą, kad vyras tuomi incidentu tikėjęs ją kaltinti palaidume ir gauti divorsą be mokėjimo užlaikymui jos ar juodviejų kūdikio.

Vakarinė Vokietija padarė prekybos sutartį su monarchistų Graikija.

Anthony Grigalis

General Contractor
Stato naujus namus ir pertaiso senus sulig moderninės mados.

BUNGALOW EXPERTAI

Mes dabar statome daug bungalovus. Duodame plati architektūros pasirinkimą ir pabudavojame stipriai ir patogiai gyvenimui. Kalnos žemos, Maliavojimu ir senų namų pertaisymu j moderniskus, esame pasižymėję kaip ekspertai.

Klauskite mūsų aprokavimo arba patarimo dėl pertaisymo namų.

Prašome kreiptis: 63-26—53rd Drive
Maspeh, L. I., N. Y.
Telephone: NEWtown 9-3215

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Valandos: 1—2 dienom
1—2 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

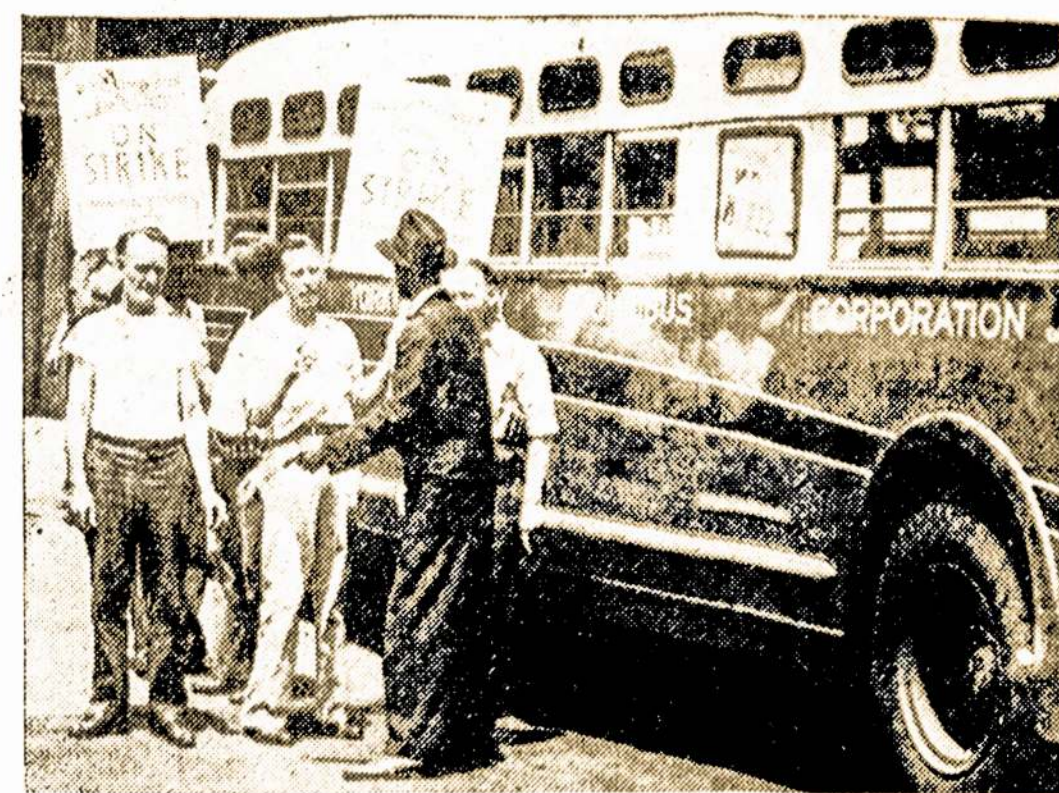
GERI PIETUS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į

Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiandėi keptos ir virtos mėšos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Grupė iš apie 3,300 sustreikavusių prieš autobusų firmas, New Yorke, CIO Transport Workers Unijos narių pikietuoja busų stotį. Prsidėjęs dėl firmų pasimajimo prašalinti iš darbo vienos, o apkrauti perviršiu darbo darbininkus, streikas buvo palietęs 30 linijų.

Pavasarinis Medus

Bitininkas Končius prisuntė troką pavasarinio medaus. Per geroką laiką Laisvė neturėjo medaus, dabar vėl turi.

Kvortinė bonka ---- \$1.25
Pusė galiono ---- \$2.00

Tuoju kreipkitės į Laisvės įstaigą ir gaukite šviežio medaus. Medus yra reikalingas jūsų sveikatai. (Į kitus miestus nesiuočiamė)

Petras Kapiskas

PALAIKO
BAR & GRILL

DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS

32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174

TONY'S

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĖ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

ZUPP'S BAR

411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
TELEVISION
Telefonas EVergreen 4-7729

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9812